

Capitolul 3. ANALIZA COMPARATIVA A CELOR DOUA ESANTIOANE

Consumul mediatic – dinamica generala

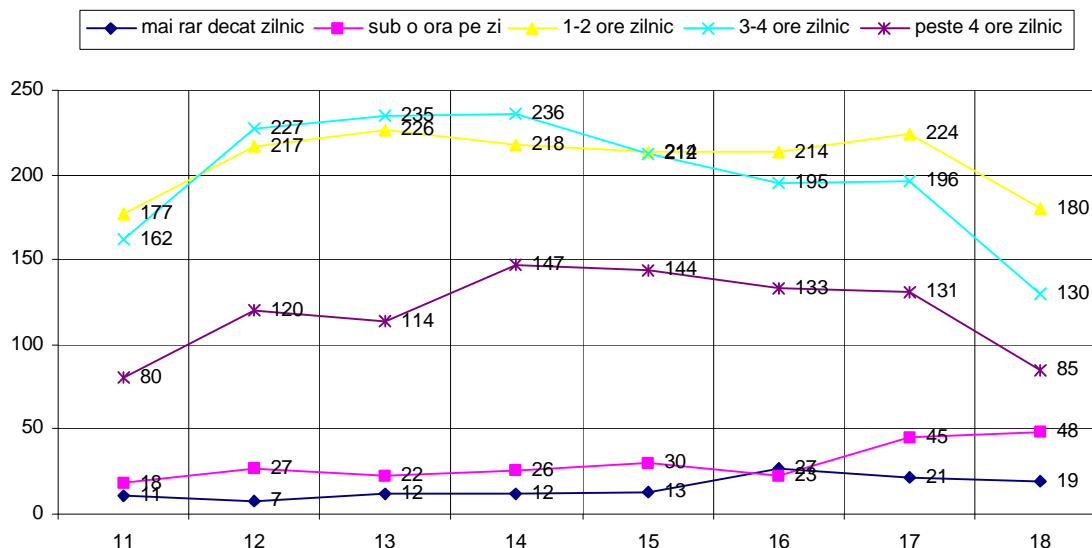
In analiza consumului TV pe esantionul cumulat al celor doua subgrupe de varsta, se poate constata formarea a trei grupuri de consumatori, diferite ca volum:

- grupa celor care vizioneaza sporadic TV (sub o ora pe zi si mai rar decat zilnic);
- grupa "marilor consumatori"(peste 4 ore zilnic)
- grupa "consumatorilo moderati" (1-2 ore si 3-4 ore zilnic)

Acest comportament este valabil in timpul zilelor lucratoare.

Putem remarca comportamentul subiectilor de 17- 18 ani, la care scade numarul de ore de vizionare TV, fenomen comentat si in capitolul anterior.

Dinamica vizionarii TV pe varste-in timpul saptamanii

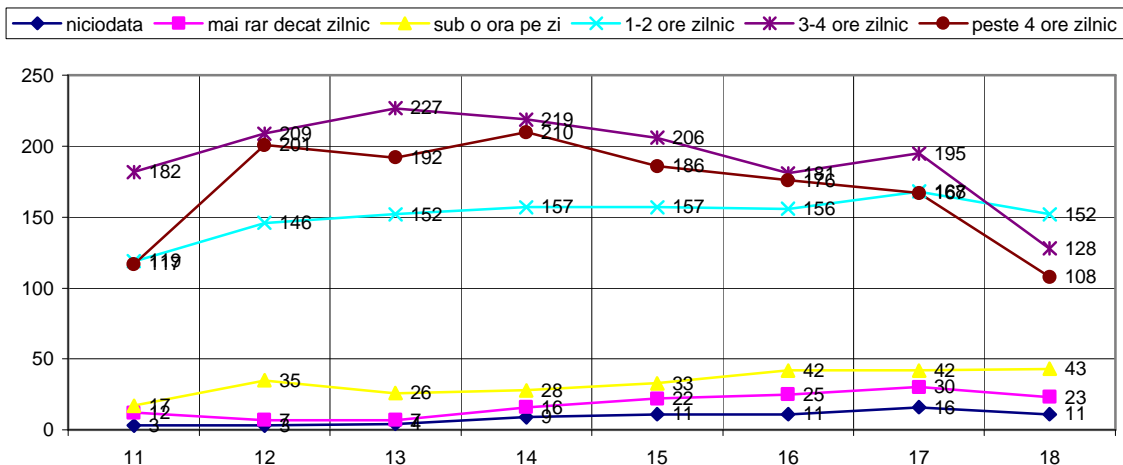

In timpul week-end-ului consumatorii se restructureaza in doua grupuri, in functie de numarul de ore de vizionare a TV:

- grupul celor care au un acces redus sau nul la TV
- grupul celor care vizioneaza TV minim o ora pe zi

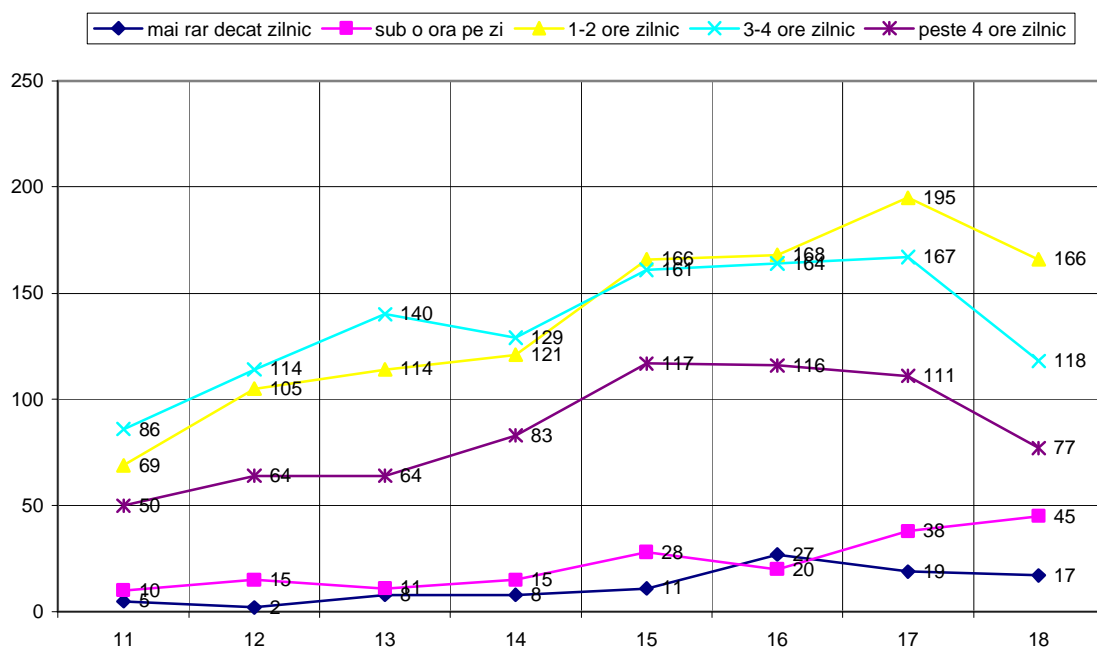
La sfarsit de saptamana se remarca o majorare a timpului de vizionare, astfel incat cei care privesc TV mai mult de 4 ore devin majoritari. Grupa de varsta 17-18 ani isi mentine tendinta de reducere a vizionarii TV si pe timpul week-end-ului.

Dinamica vizionarii TV pe varste - in weekend

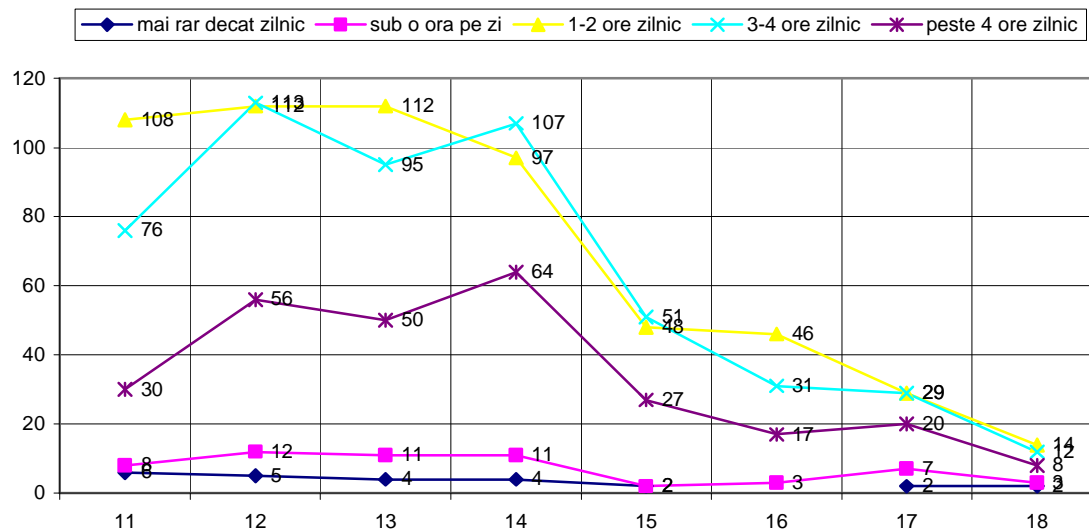
Este interesant daca dinamica remarcata anterior se modifica in functie de mediul de rezidenta al copiilor si tinerilor. In mediul urban consumul TV in zilele lucratoare are o tendinta crescatoare intre 11 si 17 ani , si descrescatoare la 18 ani- ceea ce poate fi explicat prin solicitarile intra si extra scolare din ultimul an de liceu.

URBAN-Dinamica vizionarii Tv in timpul saptamanii

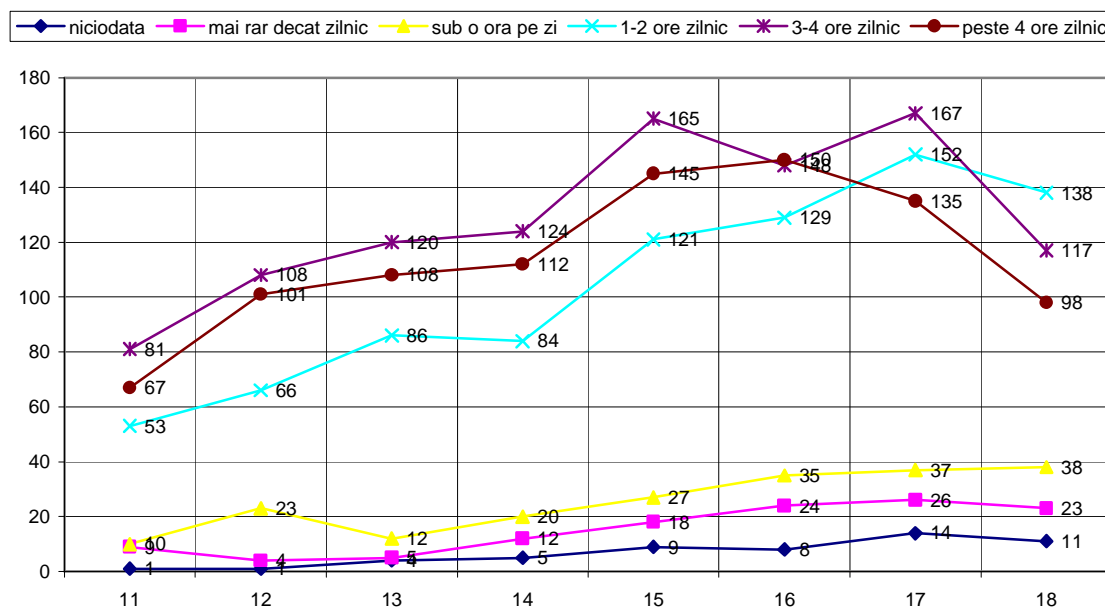
In mediul rural inasa, constatam o descrestere a consumatorilor de TV, de la 11-12 ani pana la 18 ani. De fapt are loc o scadere drastica a numarului de tineri in grupa de varsta 15-18 ani, care sunt cuprinsi in ciclul liceal , ce se desfasoara de obicei in mediul urban. Dar chiar si cu aceasta explicatie , tendinta de reducere a consumului TV la varsta de 18 ani este evidenta si are aceleasi explicatii valabile pentru mediul urban. Totusi, in mediul rural nu putem ignora implicarea tinerilor si la muncile domestice, ceea ce le reduce timpul petrecut in fata televizoarelor.

RURAL-Dinamica vizionarii TV

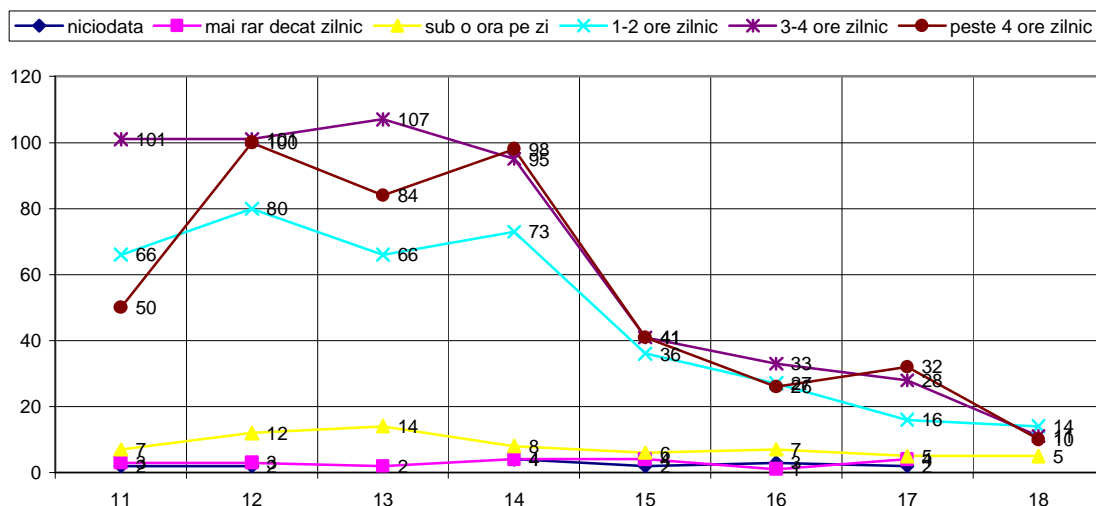
In week-end, numarul telespectatorilor tineri („ mari consumatori”) creste in mediul urban, dar ramane la fel de diminuat pentru cei de 18 ani

URBAN-Dinamica vizionarii TV in weekend

In mediul rural, se mentine aceeasi diferentiere intre cele doua grupe de varsta 11-14 ani (consum consistent) si 15-18 ani (consum scazut), ca si in timpul saptamanii. Tinerii de 18 ani reprezinta grupul cel mai mic de telespectatori.

RURAL-Dinamica vizionarii Tv in weekend

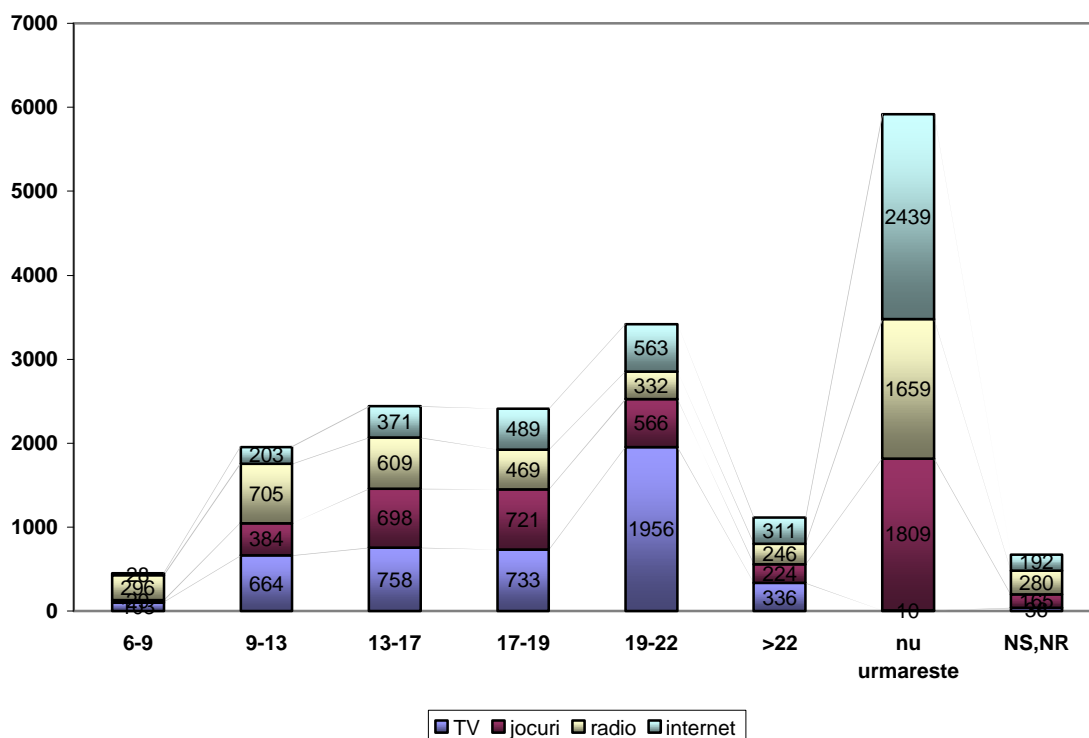
Analiza intervalelor orare in care copiii pot viziona TV sau asculta radio, eventual pot lucra pe calculator (navigare pe Internet) sau pot juca un joc electronic, aduce in atentie mult invocatul „Prime-time”.

Se poate observa din graficul de mai jos, ca in timpul saptamanii aproape jumatate dintre copii stau la televizor in intervalul 19-22. Radioul este ascultat in exclusivitate dimineata , de la 6 la 9, dupa care are loc o mutatie catre ecranele televizoarelor, care este aproximativ constanta, pana la ora 19.

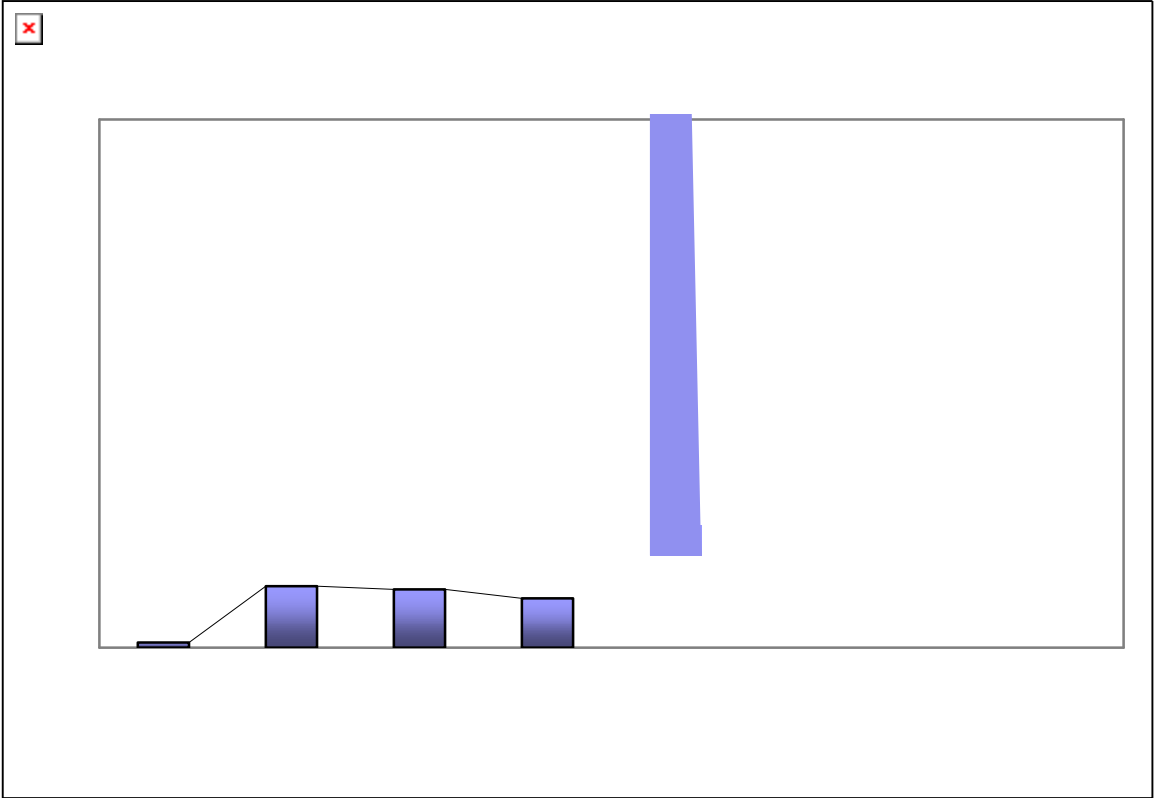
In cursul diminetii, televizorul este concurat de jocurile pe calculator, iar dupa ora 22 de Internet. Practic, dupa ora 22, Tv, radioul si Internetul atrag proportii apropiate de tineri.

Desi mai mult de jumatate din tinerii din esantion nu au acces la Internet, pentru cei familiarizati cu acest mediu de informare a devenit o rutina zilnica, alaturi de Tv, radio si jocuri electronice, fenomen inregistrat atat in week-end cat si in zilele lucratoare.

Intervale zilnice de vizionare-in timpul saptamanii

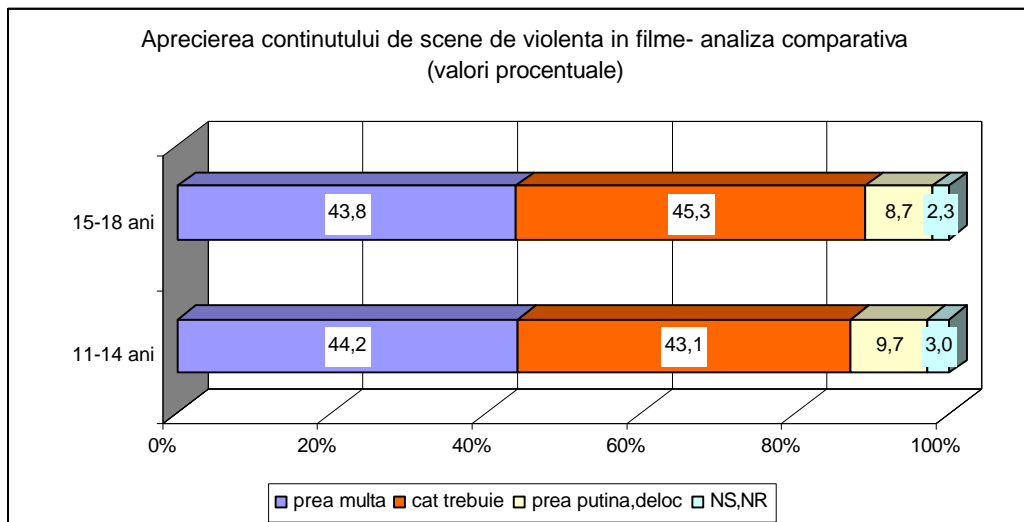
In week-end, creste numarul celor care urmaresc TV dimineata de la 9 la 12 si seara dupa ora 22. La mijlocul zilei, scade numarul telespectatorilor, pentru ca la ora 19 numarul lor sa creasca pe intervalul prime-time.

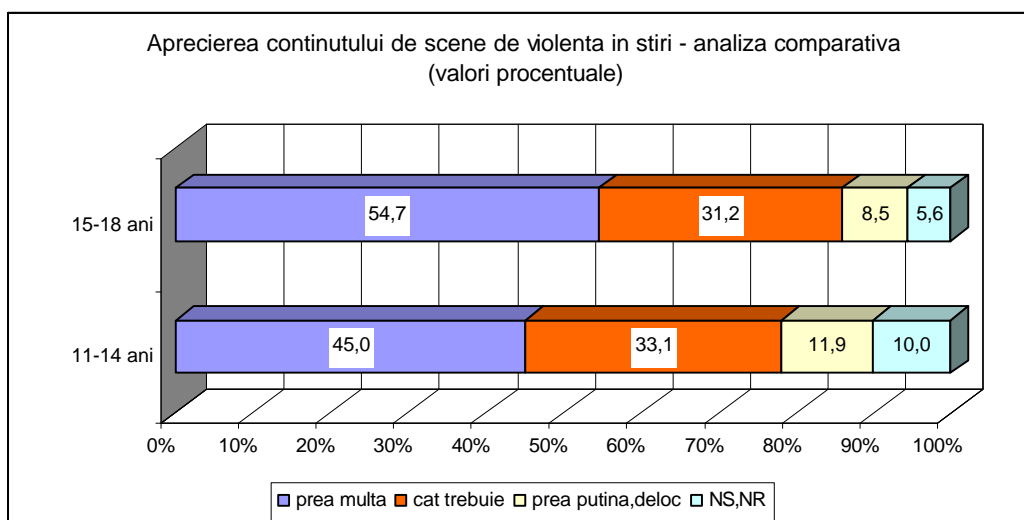
DESPRE VIOLENTA

Perceptia asupra violentei televizuale

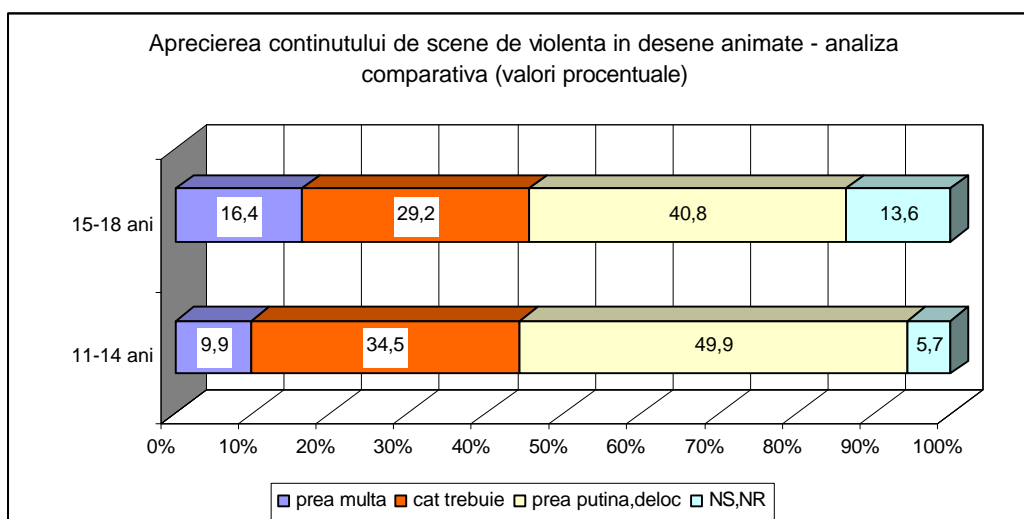
1. Violenta în filme

2. Violenta în stiri

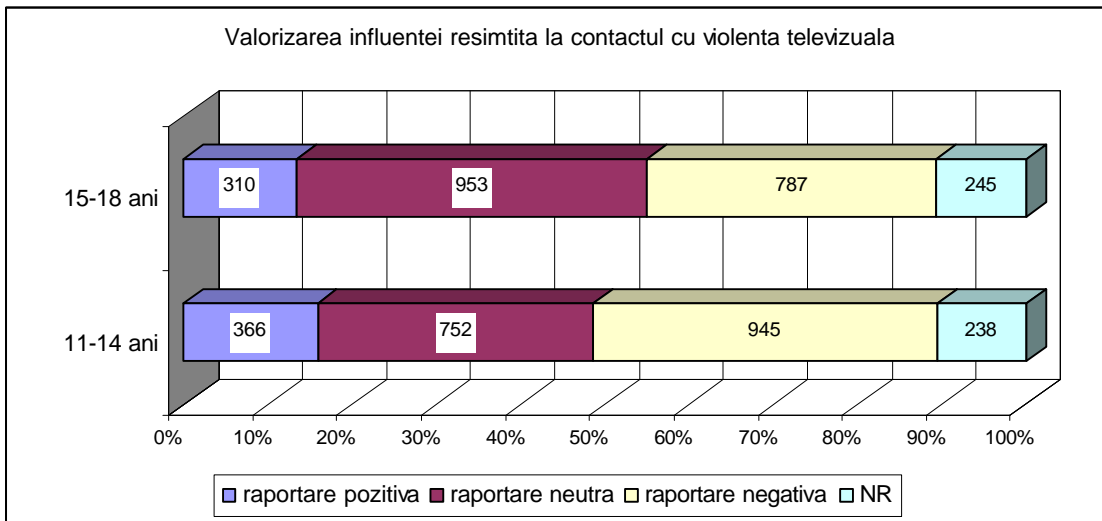

3. Violenta în desenele animate

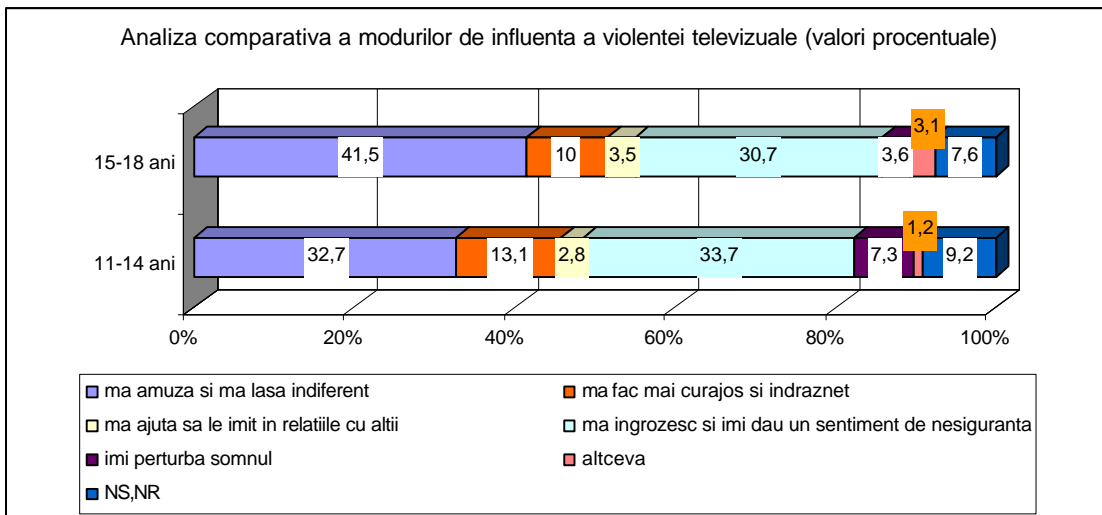

Influenta violentei televizuale

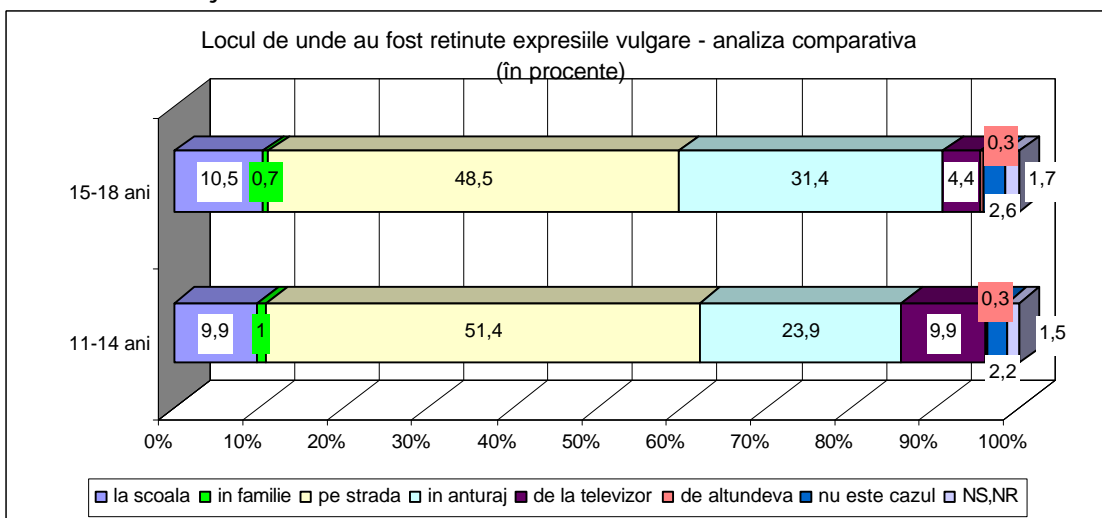
1. Valorizarea influentei

2. Moduri de influenta

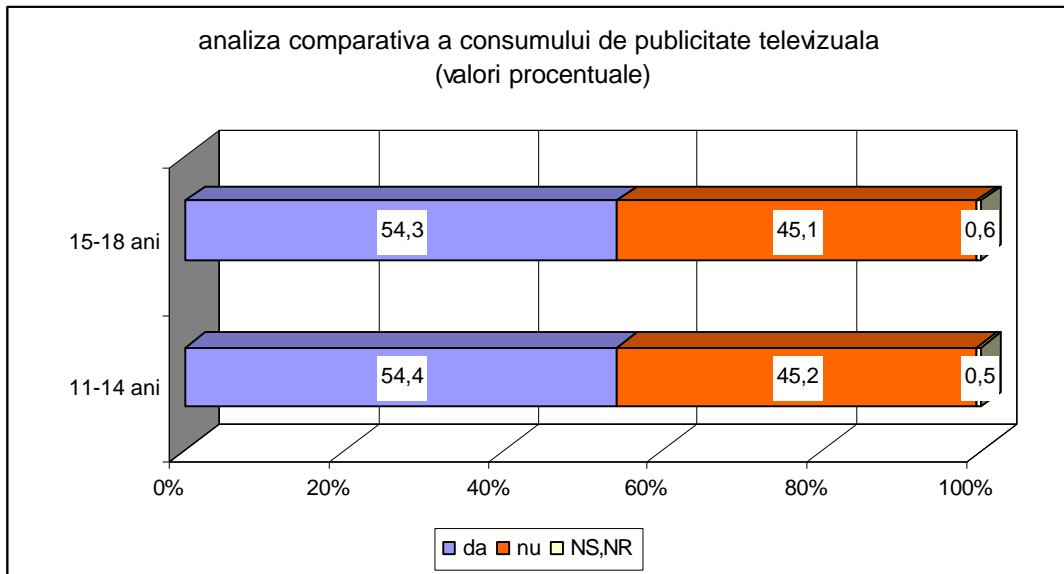

3. Violenta în limbaj

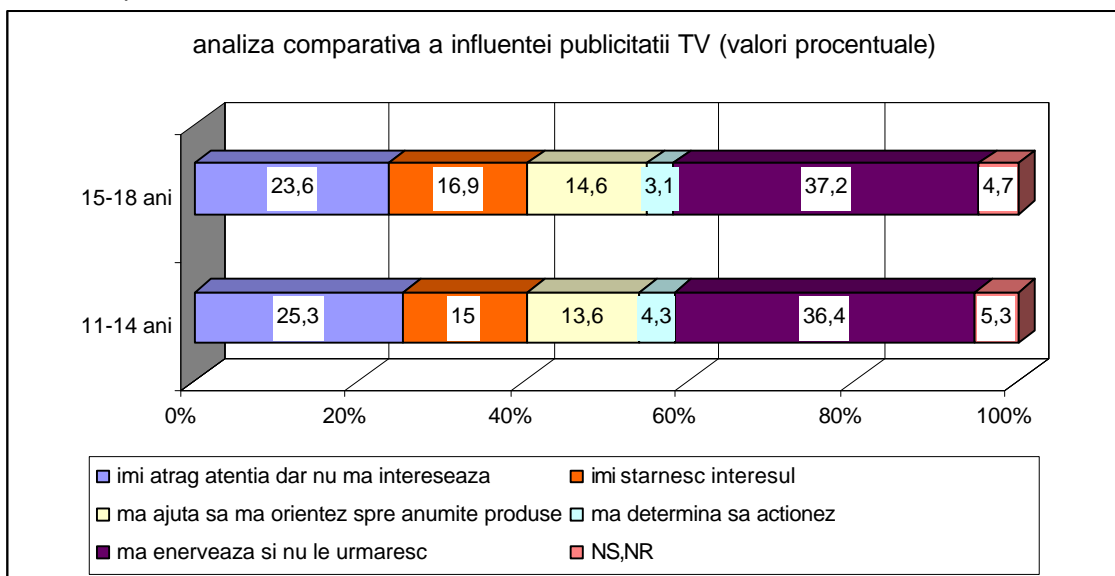

DESPRE PUBLICITATE

1. Consumul de publicitate

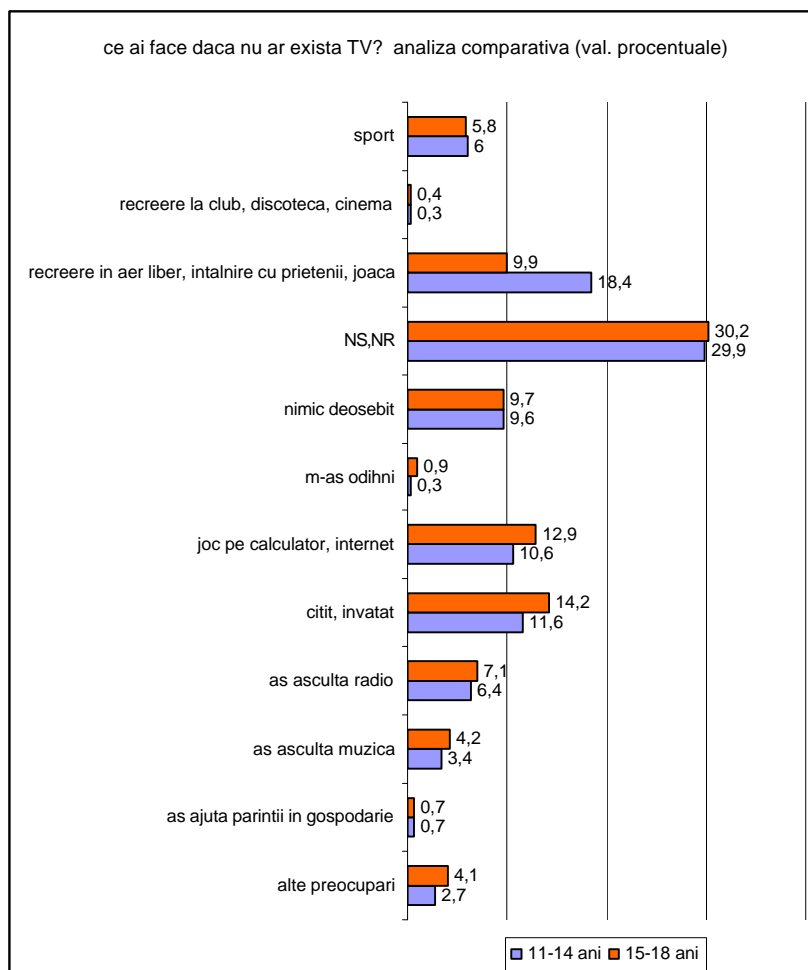
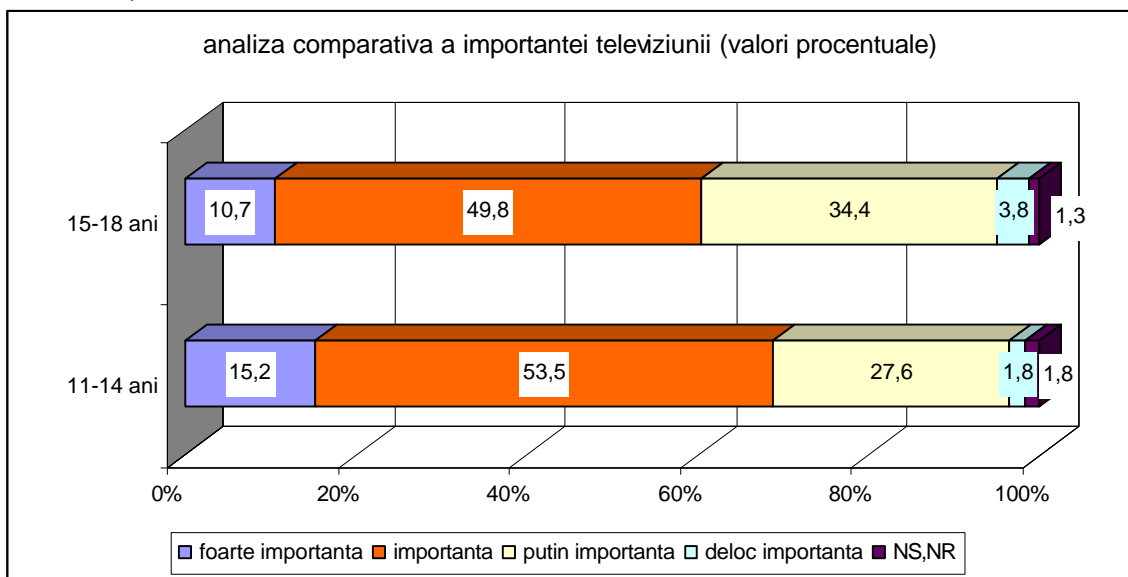
2. Influenta publicitatii

STIL DE VIATA

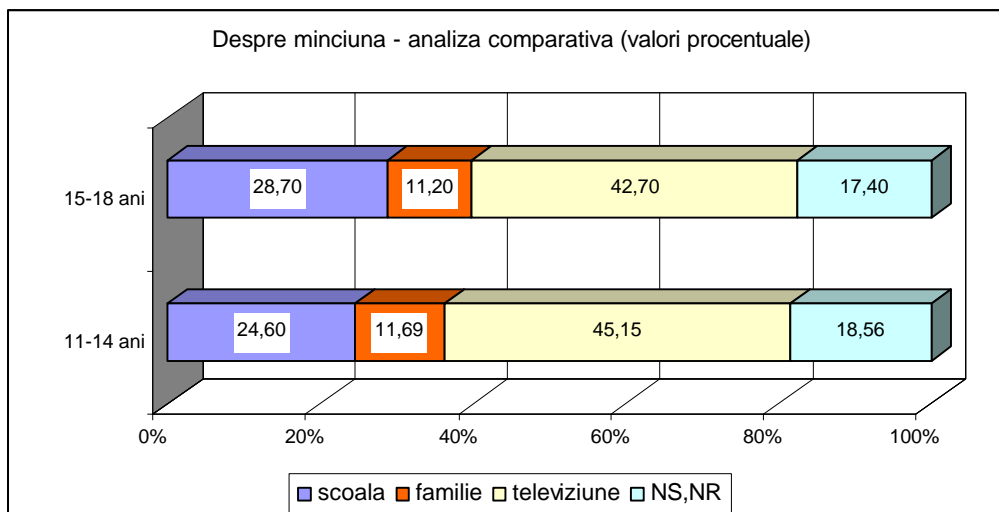
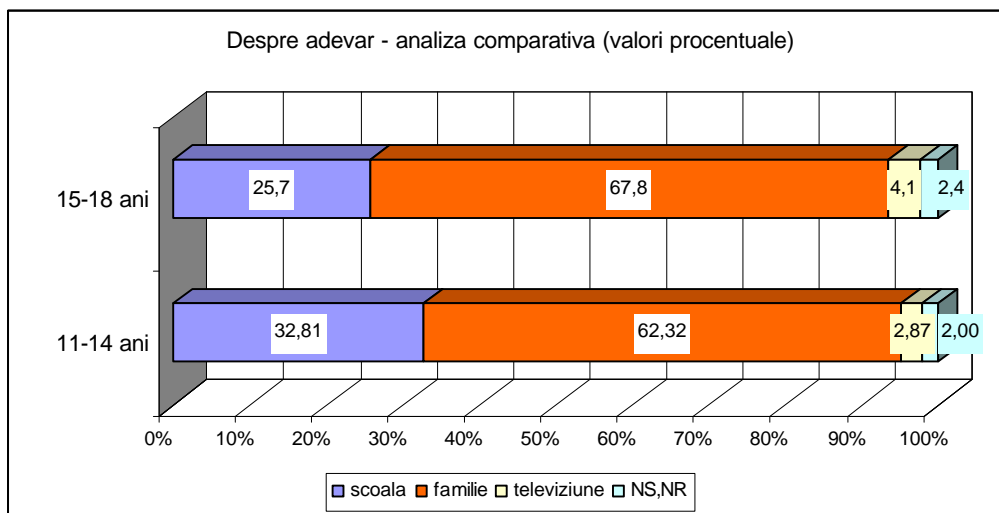
1. Locul televiziunii

a. Importanta televiziunii(a20, a21)

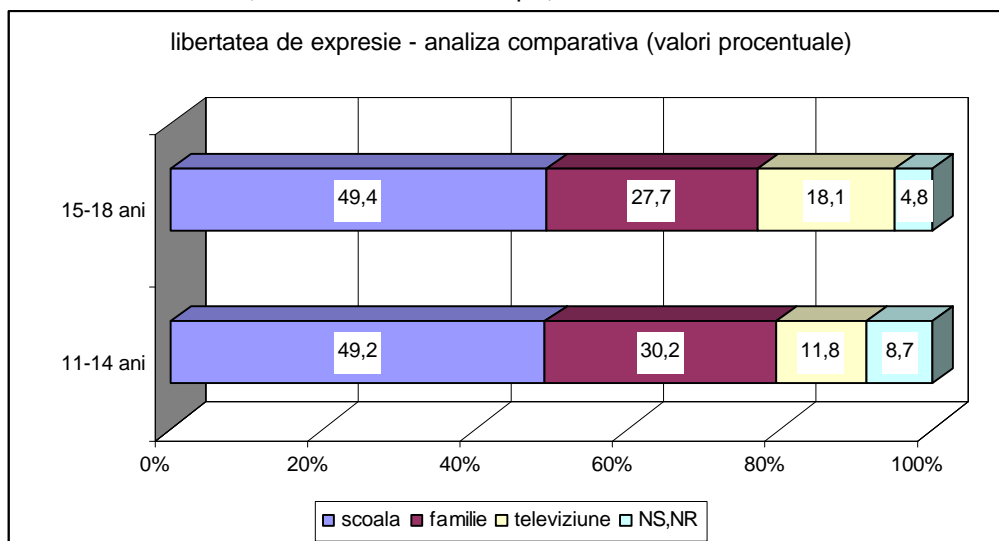

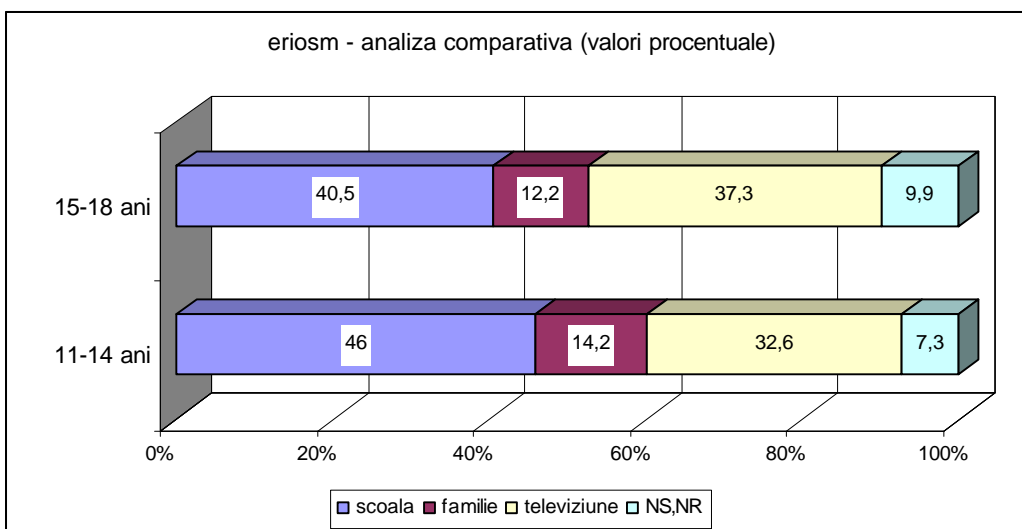
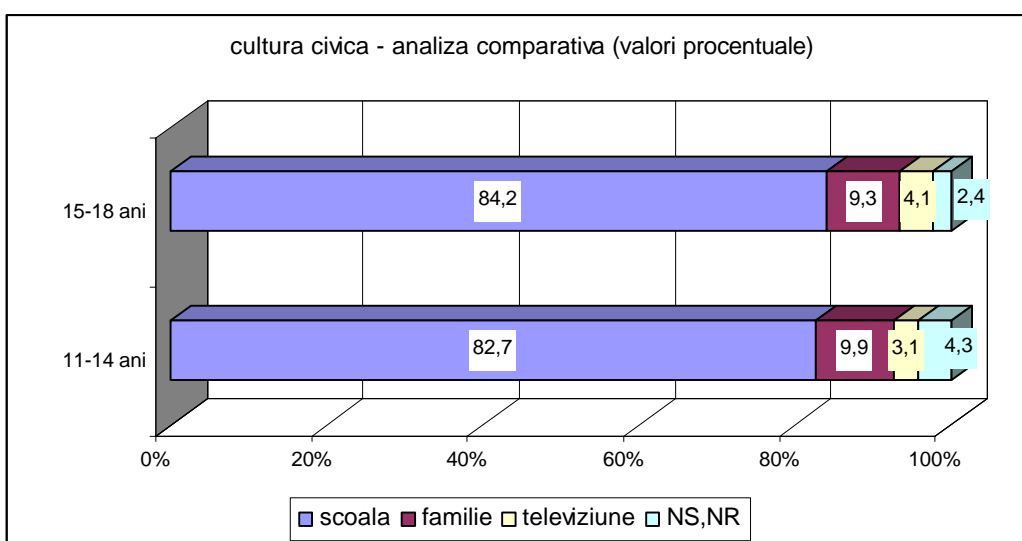
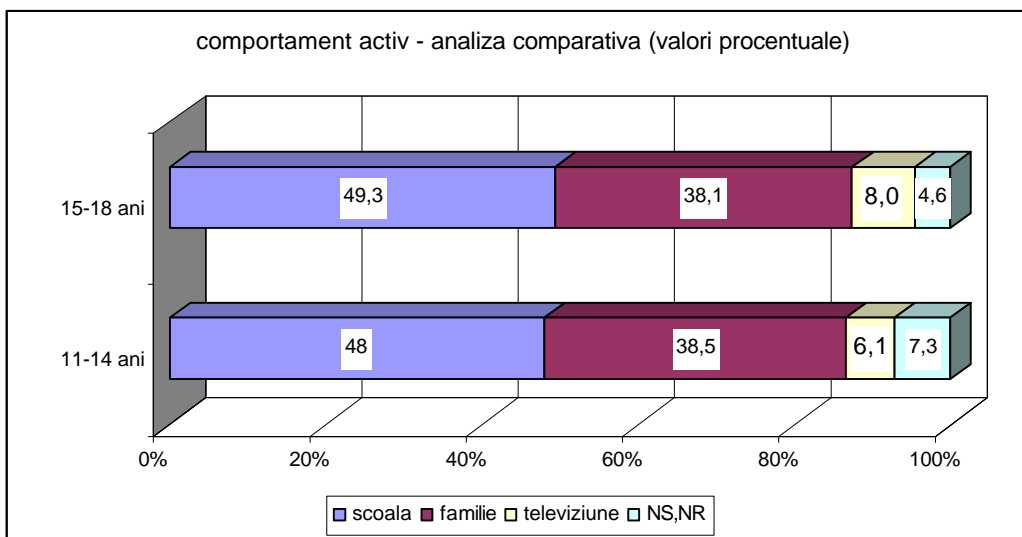
b. Locul relativ al televiziunii, fata de scoala si familie, în promovarea unor valori (a35- a53, p1, p2)

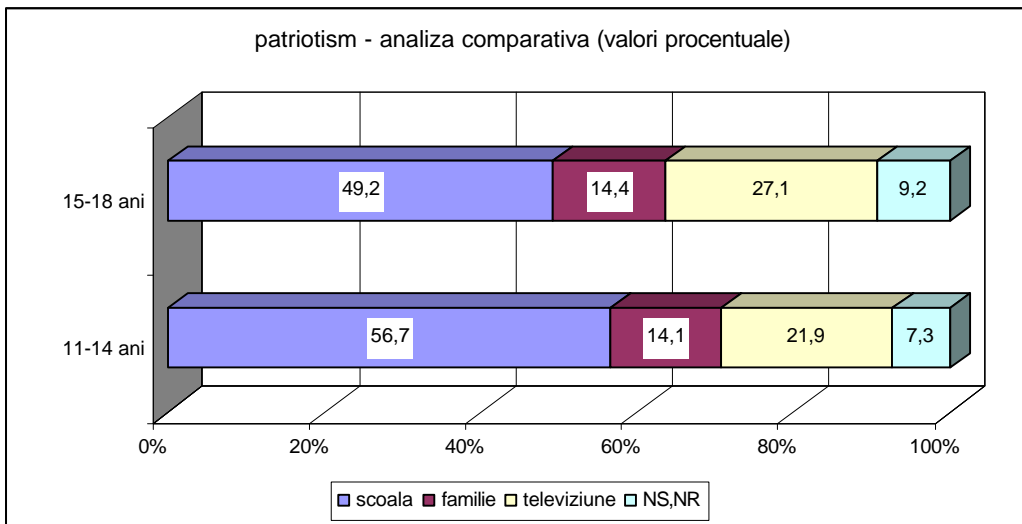
Valori epistemico-morale (a35 si a 43)

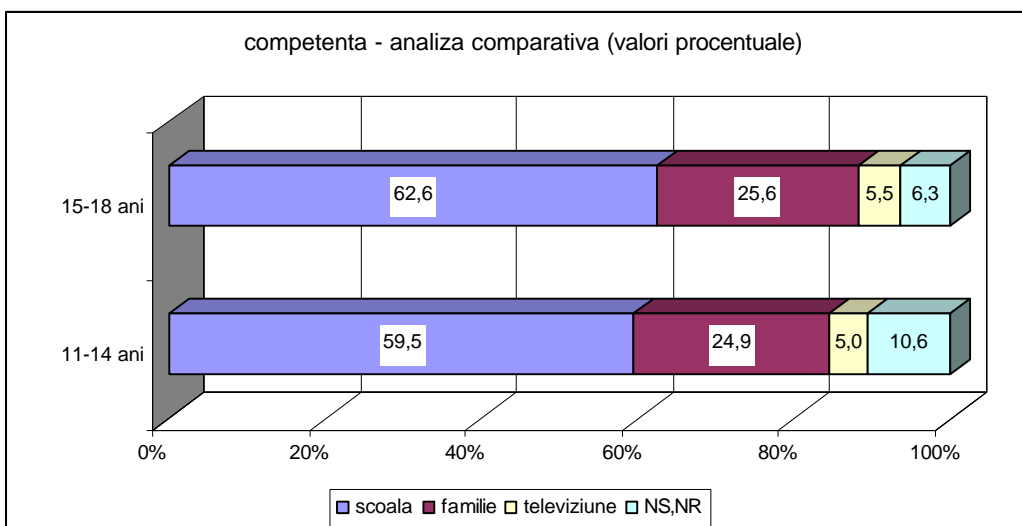
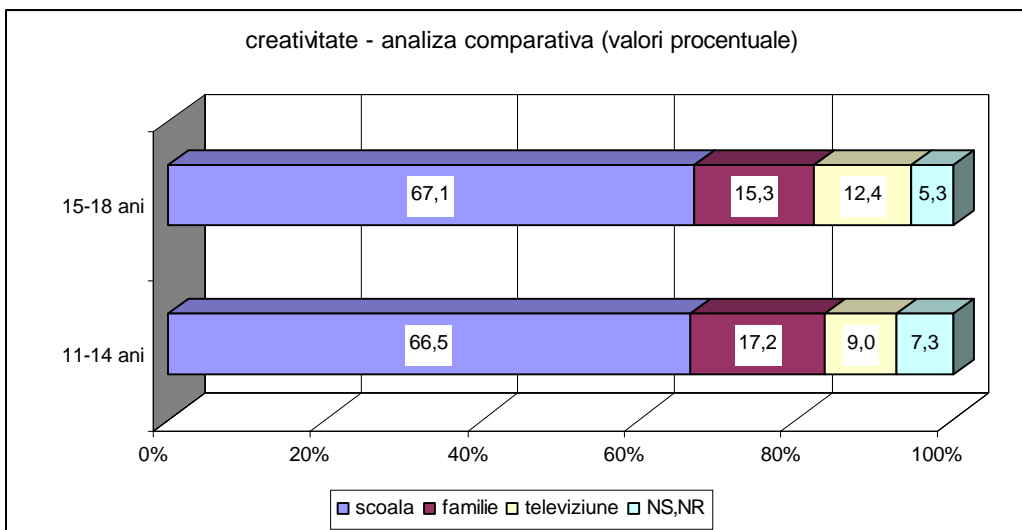
Valori social-civice (a36, a40, a41, a53, p1)

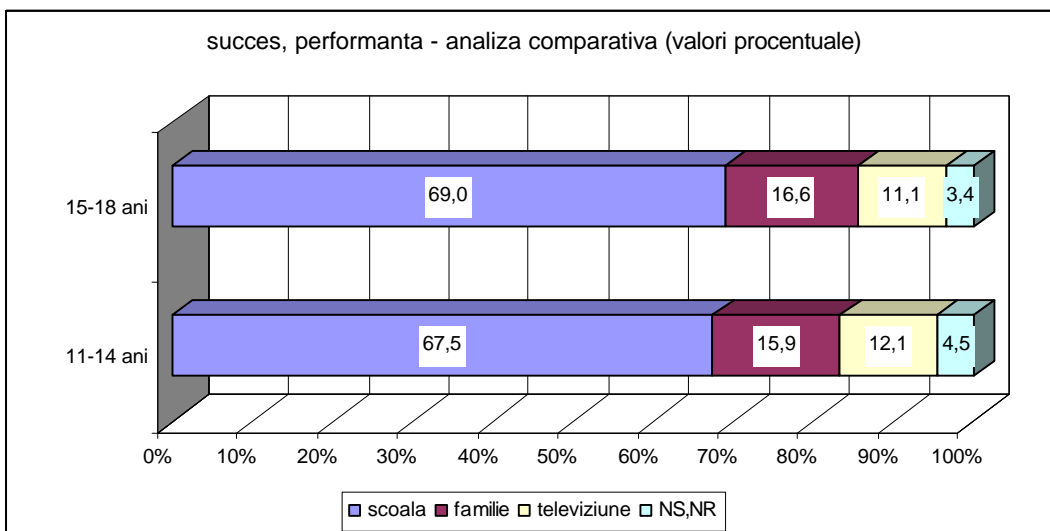
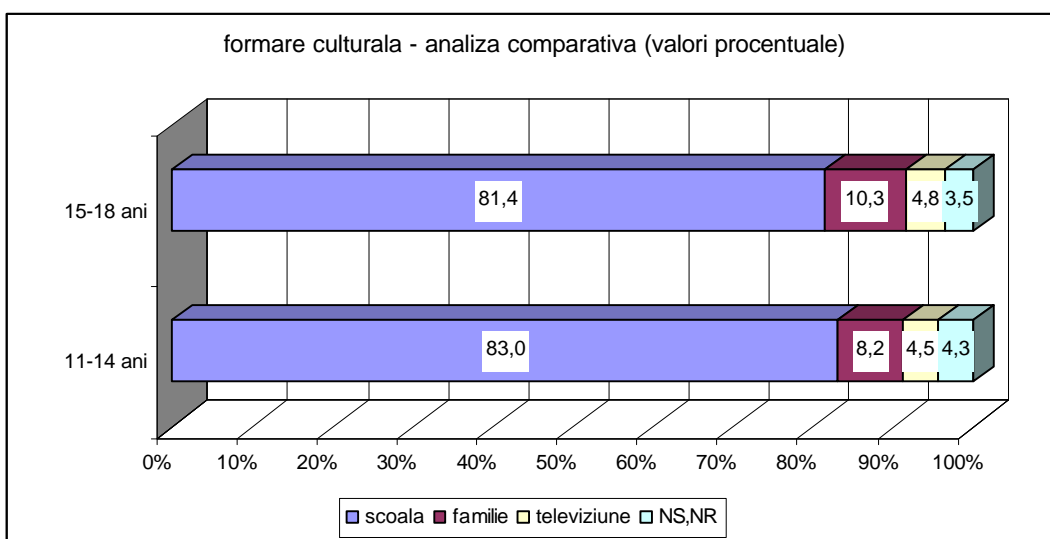
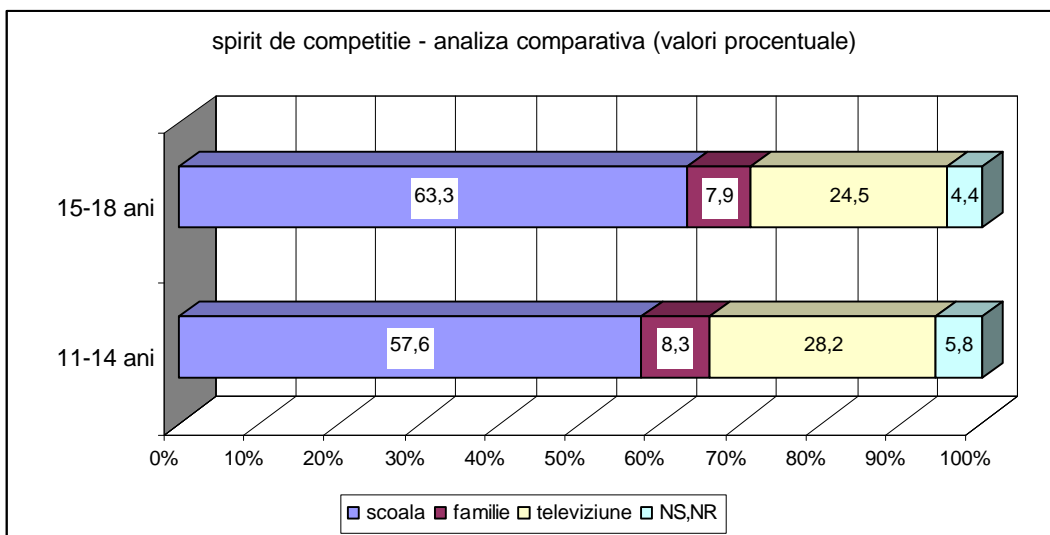

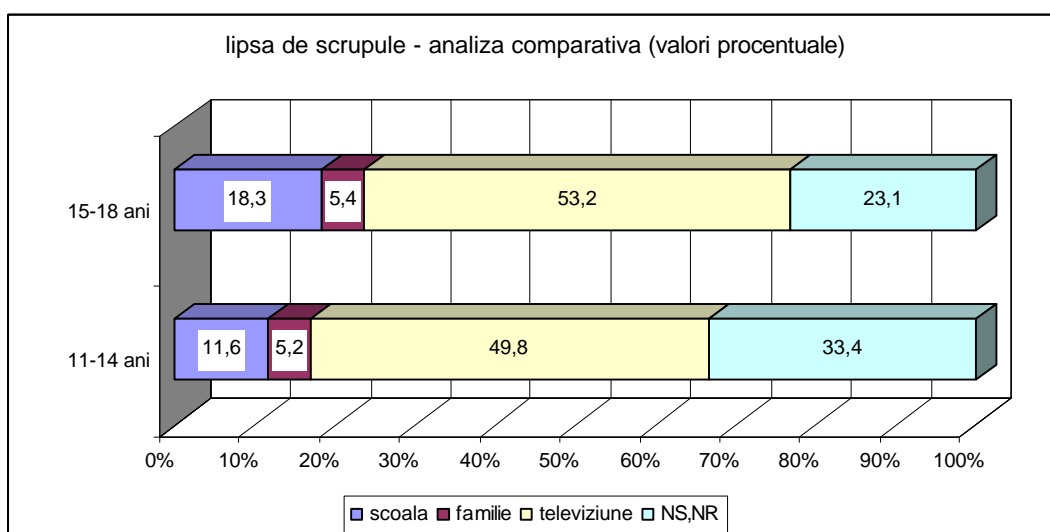
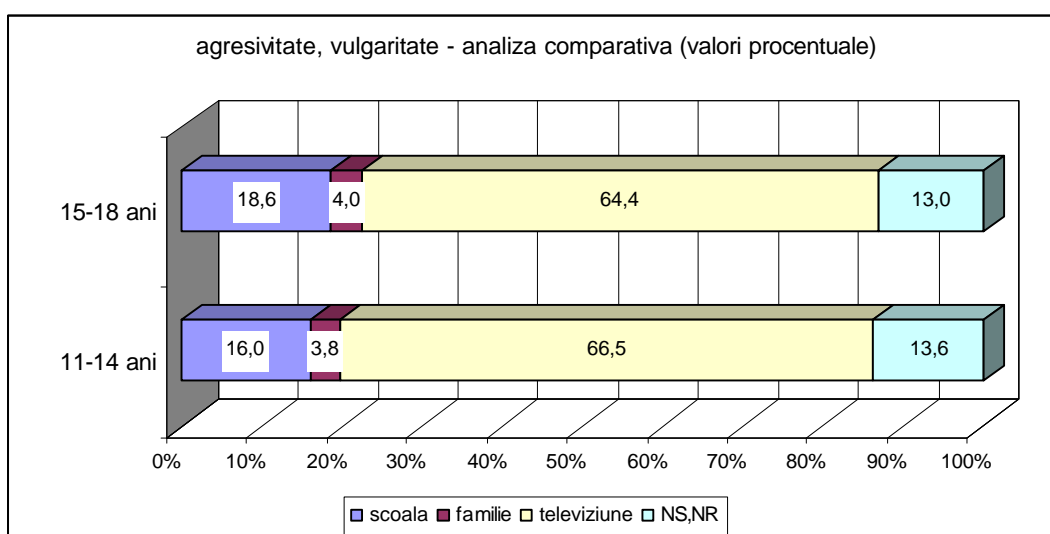
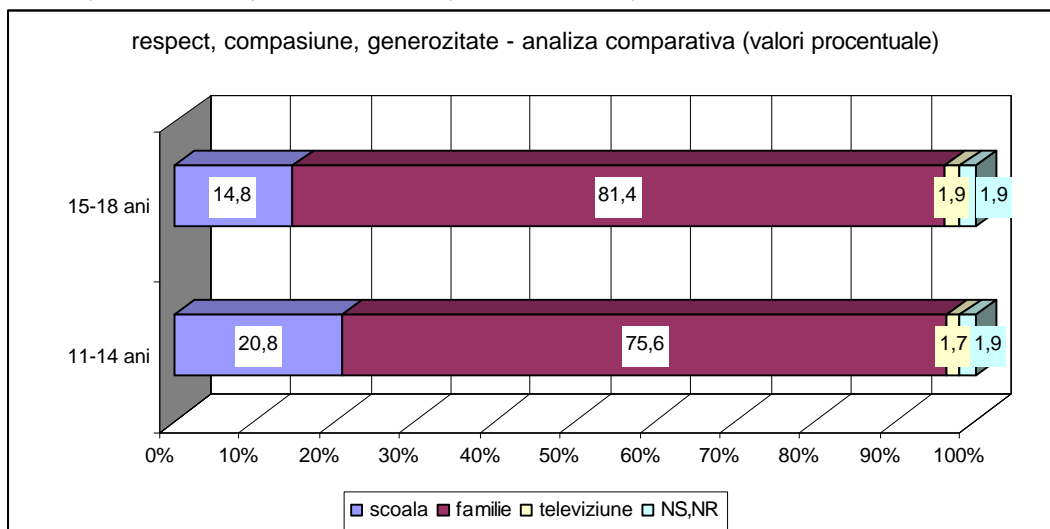

Valori si atribute ale succesului si reusitei profesionale (a37, a38, a46, a51, a52)

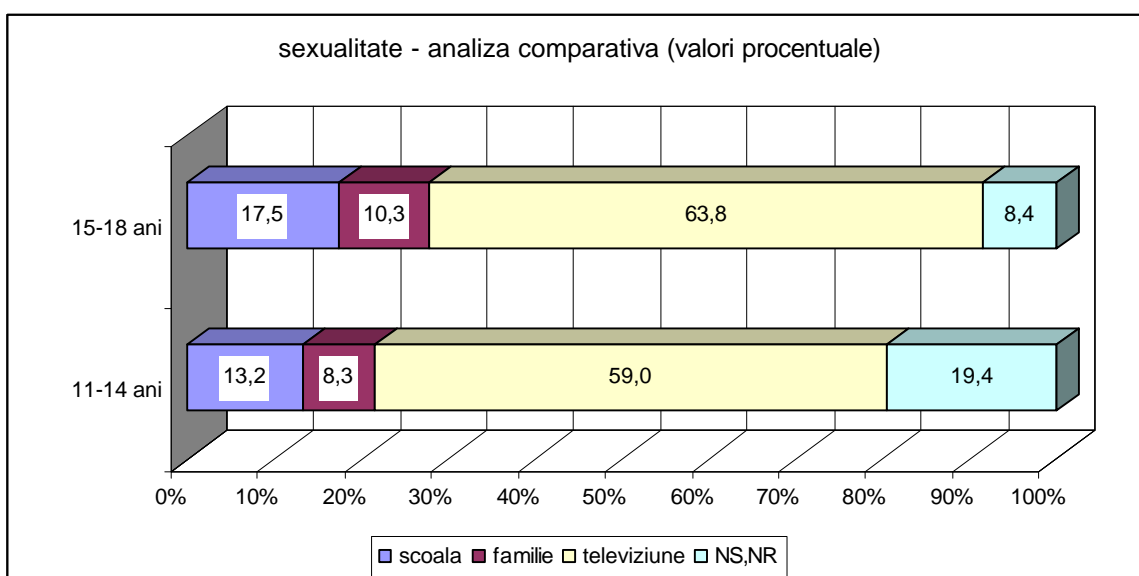
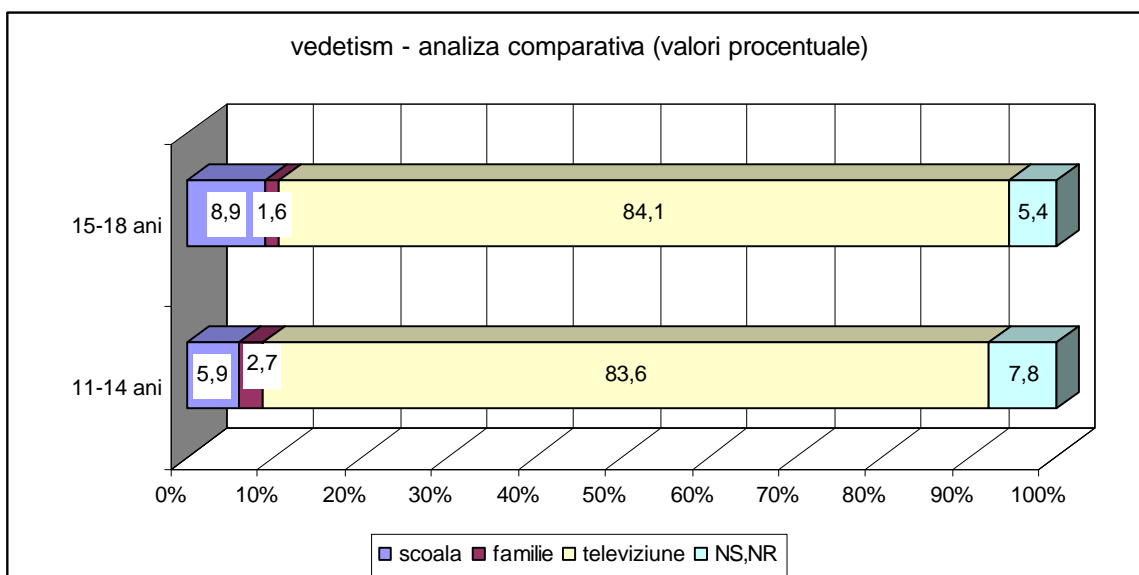
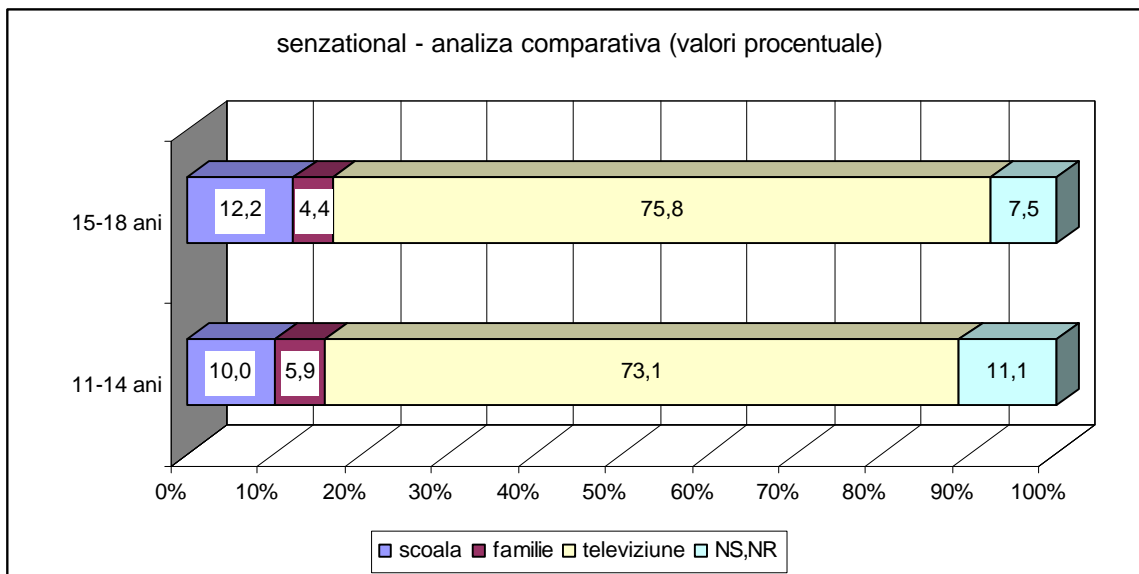

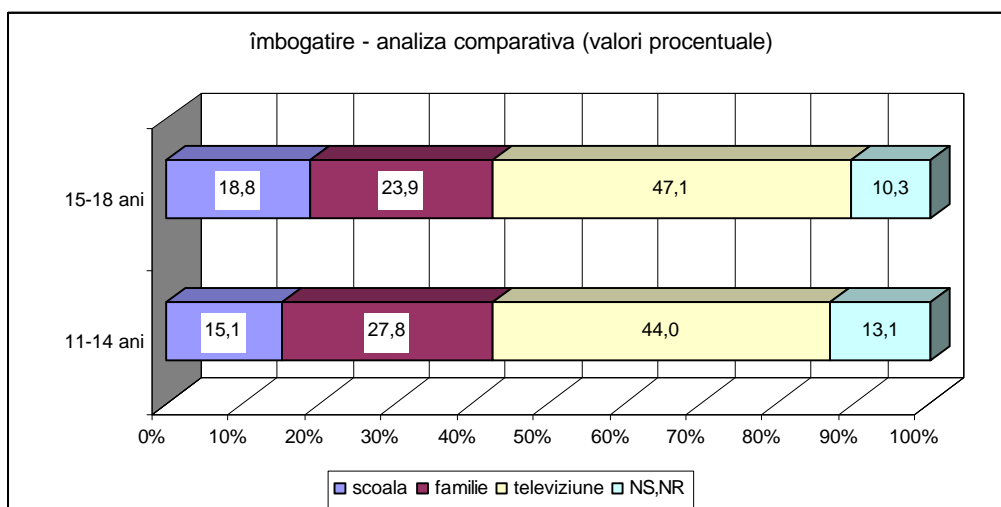
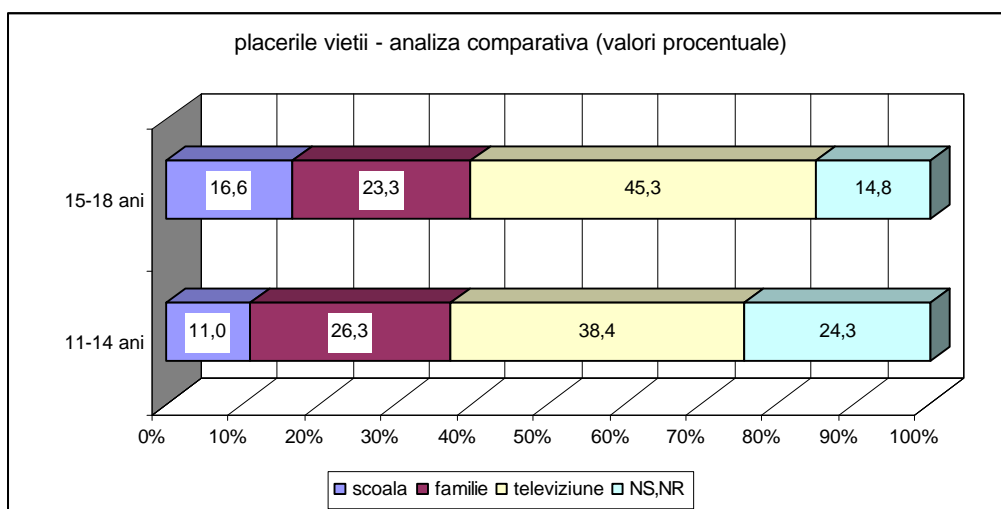

Valori (si non-valori) etico-morale (a39, a42, a48)

Valori mediatice (a44, a45, a47, a49, a50, p2)

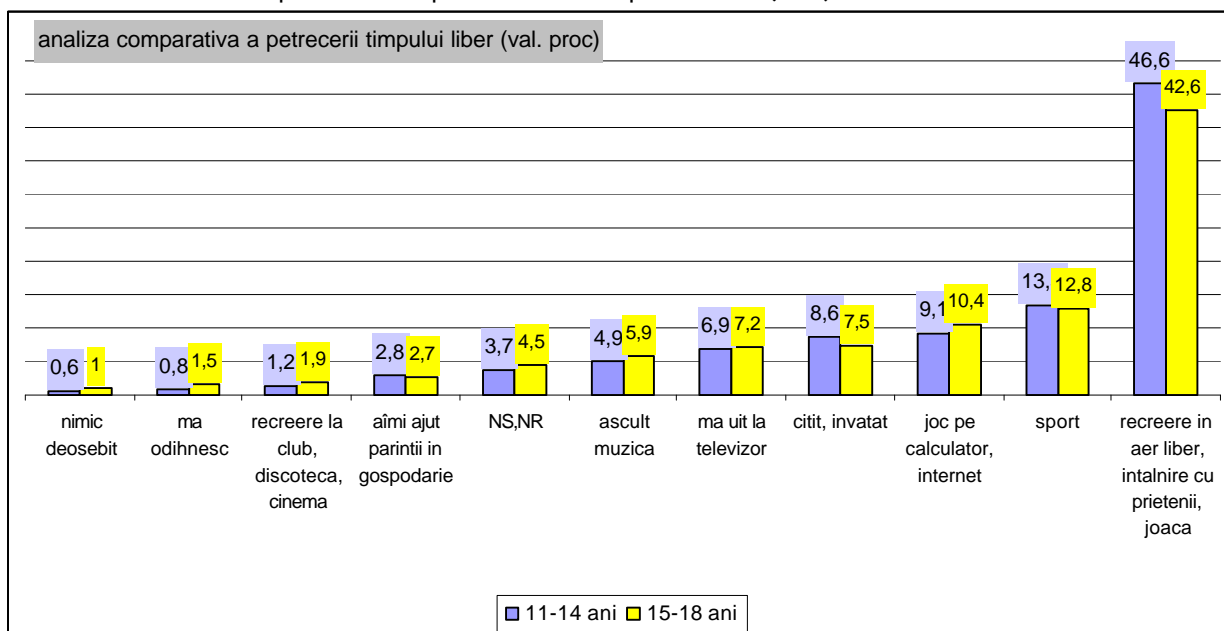

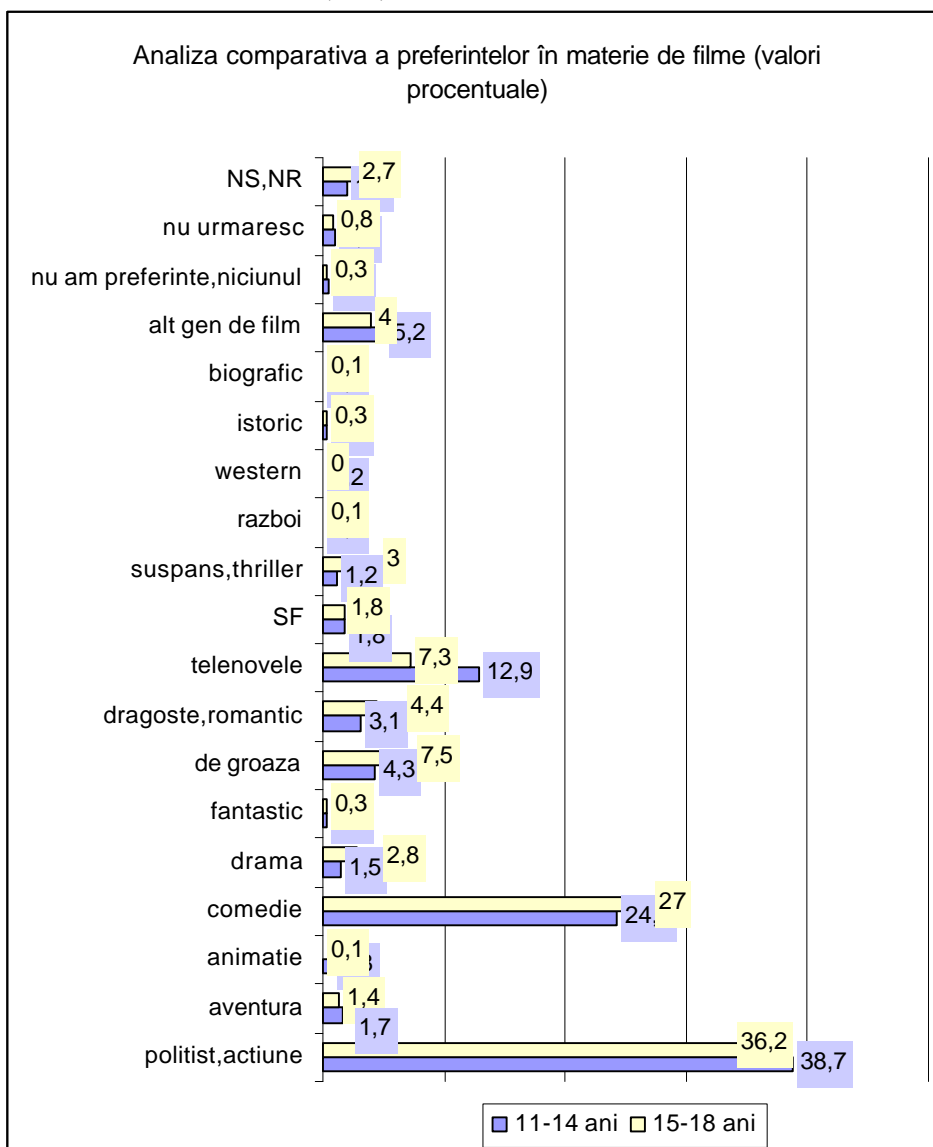
1. Harta preferintelor

Pentru a creiona cât mai exact stilul de viață al copiilor și al adolescenților, am cautat să aflăm care sunt preferințele acestora în materie de petrecere a timpului liber, de filme, de muzică, care sunt preferințele literare și, nu în ultimul rând, preferințele școlare.

a. Modul preferat de petrecere a timpului liber (a59)

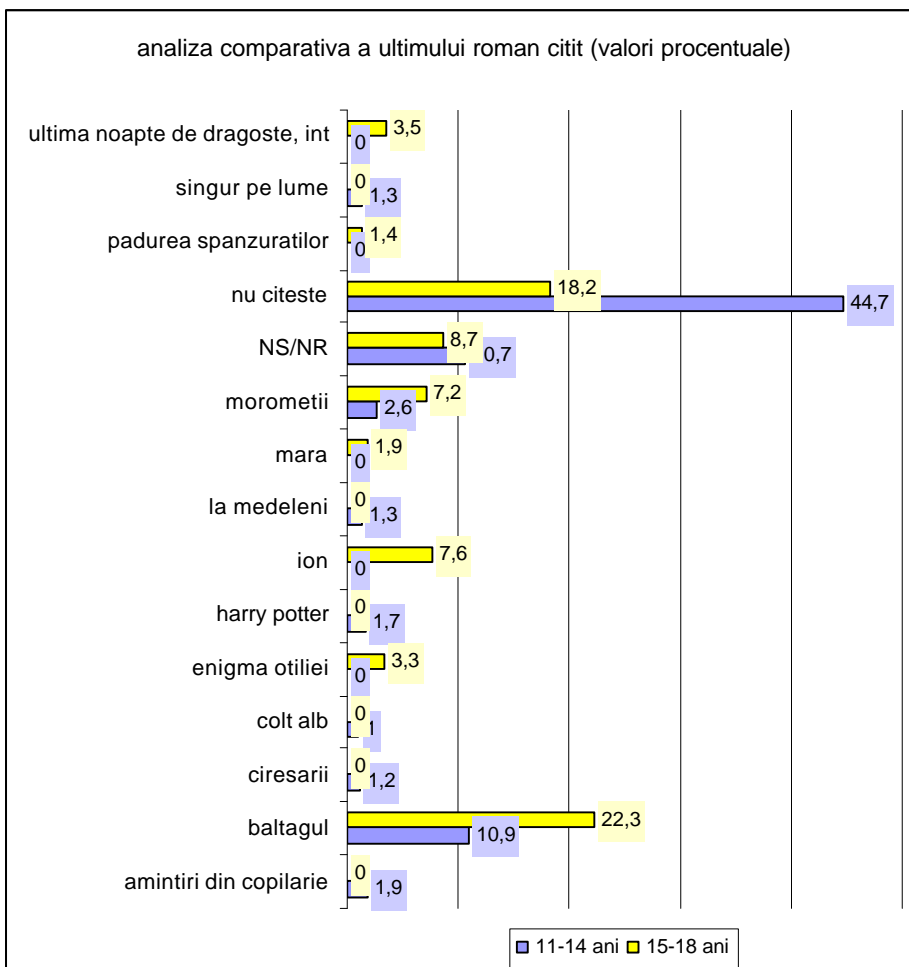
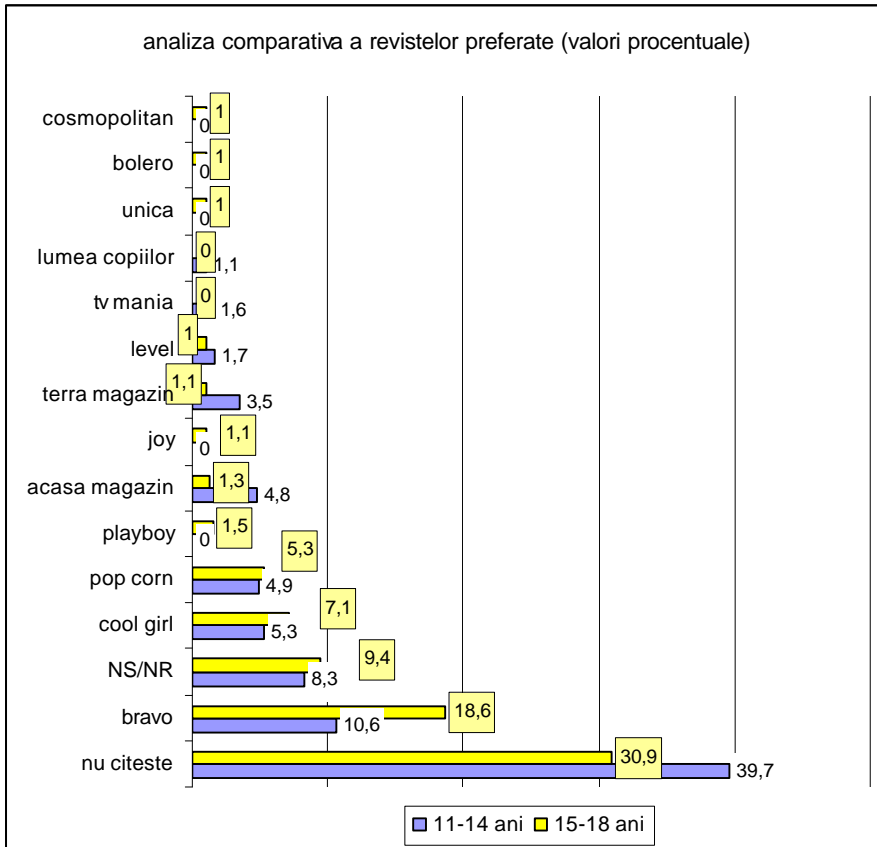
b. Preferinte filmice (a19)

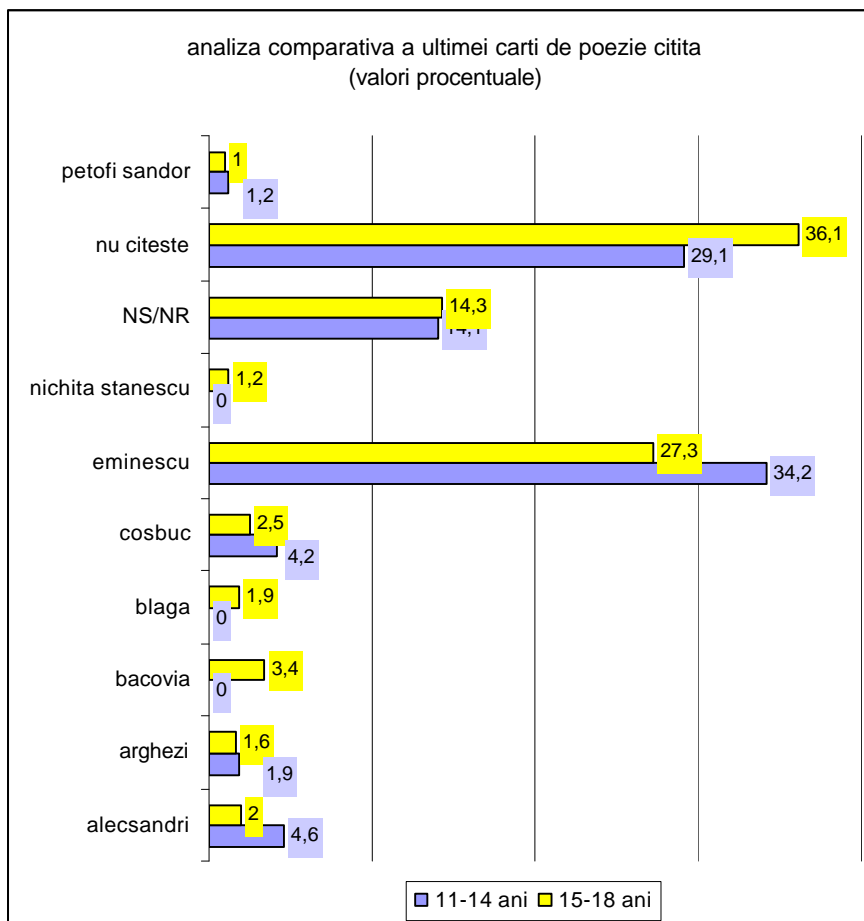

c. Preferinte muzicale (a23, a24)

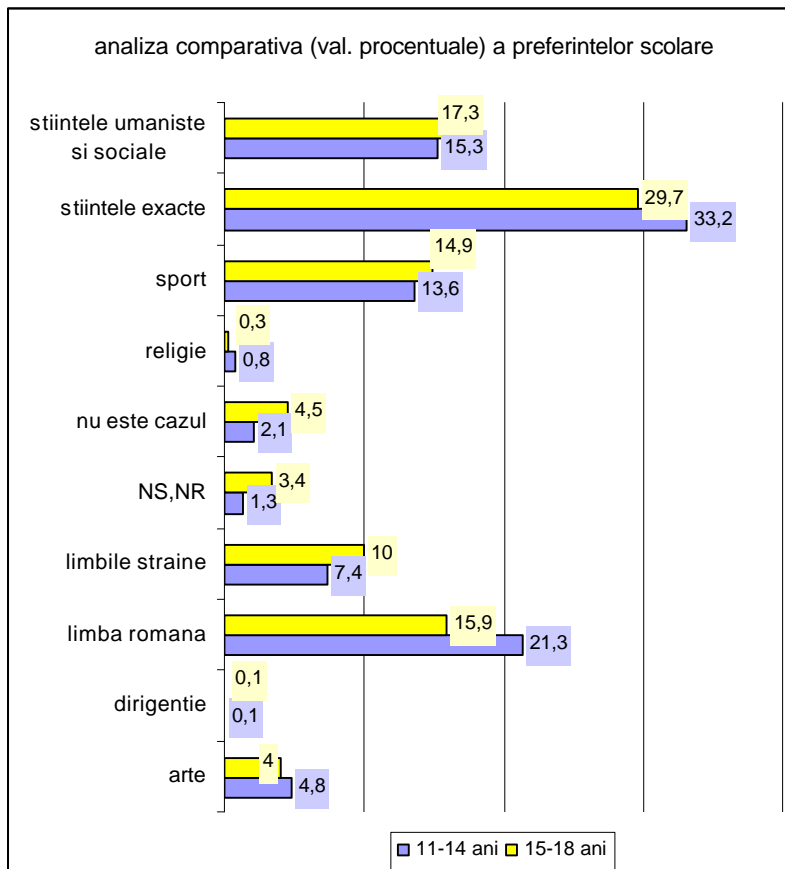
În aflarea preferintelor muzicale s-au urmarit doua aspecte: pe de-o parte descoperirea genurilor muzicale preferate de copii si pe de alta parte realizarea unui top al vedetelor muzicale preferate. Cele doua dimensiuni au prezentat interes atât în sine, cât si, pentru valoarea lor de validare reciproca, prin corelarea lor.

d. Preferinte literare (a55, a56, a58)

e. Scolare (a 57)

Respectarea signalecticii si controlul parental asupra consumului media al elevilor

Respectarea signalecticii

Comparând grupele de vârstă 11-14 și 15-19¹, în ceea ce privește respectarea signalecticii, *distributia raspunsurilor difera*: în cazul elevilor cu vârste între 11-14 ani frecvența cea mai ridicată și ponderea cea mai înaltă (32%) sunt înregistrate de răspunsul corespunzător respectării stricte a signalecticii („nu ma uit” la programe TV nerecomandate/interzise), în timp ce cazul elevilor cu vârste între 15-18 ani frecvența cea mai ridicată și ponderea cea mai înaltă (64%) sunt înregistrate de răspunsul corespunzător ignorării complete a signalecticii („ma uit, fara sa ma feresc” la programe TV nerecomandate/interzise). Este, totuși, relativ îmbucurător ca elevii din grupa inferioară de vârstă, mai sensibili la potențiale efecte nocive ale nerespectării signalecticii, tind să respecte signalectica într-un procent mai mare decât cei din grupa superioară de vârstă.

Ignorarea signalecticii – cu consimțământul tacit sau din indiferența părinților, în cvasi-absența controlului parental (consum TV individual al adolescenților, vizionarea unor programe TV nerecomandate/interzise, lipsa discuțiilor în familie privind programele TV) – crește o dată cu vârsta, devenind mai mult de dublu în cazul elevilor cu vârste între 15-18 ani comparativ cu cei din grupa de vârstă 11-14 ani (crește de la 28% la 64%).

Un punct comun ambelor categorii de vârstă este procentul ridicat al celor care urmăresc programele TV nerecomandate/interzise, fără să se ferească de părinți. Un asemenea procent ridicat (64% pentru elevii între 15-18 ani, respectiv 28% pentru elevii între 11-14 ani) poate trezi anumite îngrijorări privind *controlul parental* asupra consumului TV al minorilor și poate ridica problema responsabilizării părinților și a familiarizării acestora cu anumite aspecte ale protecției telespectatorilor minori.

O diferență marcantă între cele două grupe de vârstă se remarcă în *scaderea accentuată a discuțiilor cu părinții* privind programele TV nerecomandate/interzise: de la grupa de vârstă 11-14 ani la grupa de vârstă 15-18 ani aceste discuții se reduc de peste trei ori (de la o pondere de 27% ajung la una de doar 8%).

Procentul celor care se uita la programele TV nerecomandate/interzise rămâne relativ redus în cazul ambelor categorii de vârstă, oscilând între aproximativ 8% (pentru grupa de vârstă 11-14 ani) și aproximativ 11% (pentru grupa de vârstă 15-18 ani).

Dincolo de corelațiile efectuate în funcție de variabila „vârstă”, luând în considerare *durata expunerii în fața televizorului* (de exemplu, cu timpul petrecut la TV în zilele de lucru), se observă că elevii care petrec mai mult de 4 ore pe zi în fața televizorului (cei „*supraexpusi*” sau, „*heavy viewers*” în „teoria cultivării” a lui G. Gerbner) tind să urmărească, în majoritate (52,5% dintre aceștia), programele TV nerecomandate/interzise fără să se ferească (spre deosebire de celelalte categorii de elevi-telespectatori care nu depășesc un procent de 45%). Totodată, elevii „*supraexpusi*” sunt înclinați să respecte întru totul signalectica (evitând urmărirea programelor TV nerecomandate/interzise) într-un procent mai redus decât celelalte categorii de telespectatori-elevi.

Corelând respectarea signalecticii cu *intervalul orar de vizionare* (de exemplu, cu intervalul orar de vizionare în zilele de lucru), se remarcă faptul că elevii care se uita la TV *seara târziu, după ora 22:00* tind să respecte mai puțin signalectica (doar 12,2% dintre aceștia o respectă, adică de peste două ori mai puțin decât cei care urmăresc, de regulă, programele TV la alte intervale orare). Totodată, această categorie de elevi-telespectatori este cea mai înclinată să ignore complet signalectica, urmărind programele TV nerecomandate/interzise fără să se ferească, cu acordul tacit sau din indiferența părinților: aproximativ 70% dintre elevii care vizionează programe TV după ora 22:00 procedează astfel, față de 35 - 50% dintre elevii care se uita la TV în alte intervale orare. Mai mult, în rândul elevilor care vizionează de regulă programe TV seara târziu apare cel mai

¹ Comparatia, în cadrul acestui capitol, se face ținând cont în special de variabila „vârstă”, apoi de variabilele socio-demografice și de variabilele legate de consumul TV propriu-zis (durata expunerii la TV, intervalul orar de televizionare etc.).

scazut procent al discutiilor cu parintii (inainte de a urmari programe TV nerecomandate/interzise), comparativ cu cei care se uita la TV la alte intervale orare. Din fericire, cei care se uita la TV, de obicei, seara dupa ora 22:00 reprezinta doar 7,3% dintre elevi. Insa procente inalte ale nerespectarii signalecticii se inregistreaza si in randul celor care urmaresc de regula programele TV intre ora 19:00 si ora 22:00 (iar acestia reprezinta categoria cea mai numeroasa, de 42,6% din total): jumatate dintre cei care vizioneaza TV intre 19:00 si 22:00 se uita la programele TV nerecomandate/interzise fara sa se fereasca.

Coreland respectarea signalecticii cu *perceptia influentei violentei din programele TV*, se poate observa ca elevii care declara ca *violenta TV ii amuza si ii lasa indiferenti* sunt cei mai inclinati sa urmareasca programele TV nerecomandate/interzise, fara sa se fereasca (58,4%), urmati de cei care imita actele de violenta si de cei care considera ca devin mai curajosi si mai indrazneti cu ajutorul violentei TV. Cum prima categorie este si cea mai numeroasa (reprezentand 37,1% din total), riscul este destul de mare ca, urmarind programe TV nerecomandate/interzise, atitudinea de *desensibilizare* la violenta sa fie accentuata. Elevii care se declara ingroziti de violenta sunt cei mai inclinati sa respecte signalectica (34%), dar, si in cazul lor, cel mai inalt procent se inregistreaza pentru urmarirea programelor TV nerecomandate/interzise fara a se feri (35%), comparativ cu alte modalitati de raportare la signalectica.

Comparand rezultatele raspunsurilor privind signalectica in functie de *genul respondentilor*, se poate aprecia ca telespectatorii *baieti* tind sa incalce mai mult reglementarile: 51% dintre baieti urmaresc programele TV nerecomandate/interzise fara a se feri fata de doar 42% dintre fete care procedeaza astfel; 11% dintre baieti vizioneaza programele TV nerecomandate/interzise pe ascuns, in timp ce doar 7,5% dintre fete recurg la o acest procedeu de televizionare.

In ce priveste *scoala* si respectarea signalecticii, diferente apar intre *scolarii mai mari* (elevi de liceu/ la scoala profesionala) si scolari mai mici (elevi la scoala generala), nu si intre elevii de liceu si cei de la scoala profesionala. Scolarii mai mari sunt mai putin inclinati sa respecte signalectica decat cei mici. Diferente foarte mari nu apar in functie de profilul liceului.

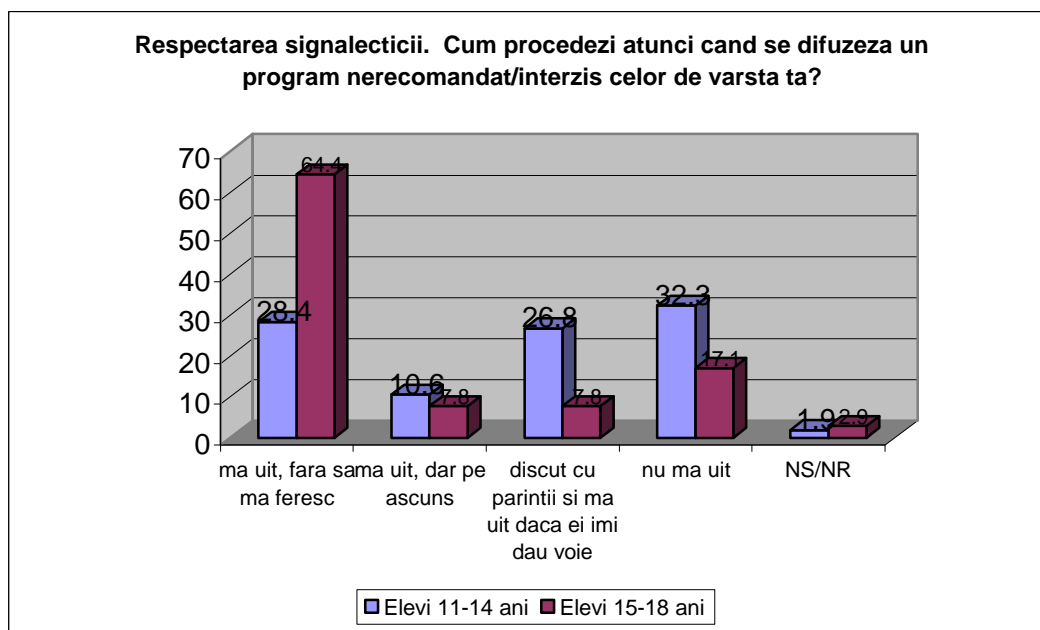
Coreland *profesia tatalui* cu respectarea signalecticii, se observa ca procentul celor care nu respecta signalectica - urmarind programe TV nerecomandate/interzise fara sa se fereasca de parinti - este mai ridicat in randul elevilor cu *tati - personal cu studii superioare* (56,3%) si *tati patroni* (52%) si cel mai scazut in randul elevilor cu tati muncitori necalificati (29%) si agricultori (35%). Procentul celor care se uita pe ascuns scade cand tatii fac parte din personalul cu studii superioare sau sunt patroni. Procentul celor care discuta, desi nu variaza puternic, este mai mare in cazul elevilor cu tati muncitori necalificati sau tati someri (19,3%). Copiii cu tati agricultori si muncitori necalificati tind sa respecte cel mai mult signalectica, evitand sa urmareasca programele nerecomandate/interzise. *Nivelul de permisivitate este cel mai redus in familiile cu parintii cu un nivel redus de educatie/pregatire profesionala*. O situatie similara se intalneste si daca se ia ca reper *profesia mamei*.

Cu cat *numarul membrilor familiei creste* (de la 2 la 6), procentul celor care se uita la programele TV nerecomandate/interzise fara a se feri scade, in timp ce procentul celor care nu vizioneaza astfel de programe TV creste, la fel ca si procentul discutiilor cu parintii privind aceste programe.

Daca parintii sunt *divortati* sau unul dintre ei este *decedat* procentul celor care urmaresc programe TV nerecomandate/interzise creste (peste 55% fata de aproximativ 45% in cazul unei familii in care parintii sunt casatoriti).

Diferentele de respectare a signalecticii sunt foarte vizibile in functie de *mediul de rezidenta*: aproximativ 53% din urban se uita la programele TV nerecomandate/interzise fara a se feri fata de doar 33% din rural; cei care respecta signalectica provin mai curand din rural (34% fata de 21% din urban); discutiile cu parintii despre programele TV nerecomandate/interzise sunt mai frecvente in mediul rural. Numarul si procentul celor care se uita pe ascuns este relativ constant (in jur de 9%).

Întrebarea A.28. Respectarea signalecticii. Procente

Consum TV individual/de grup. Context real

Pe ansamblu, distribuția răspunsurilor diferă în cazul celor două grupe de vârstă. Dacă în rândul elevilor din grupa de vârstă 15-18 ani consumul TV este mai curând un *consum individual* (54%), pentru elevii din grupa de vârstă 11-14 ani, consumul TV este încă mai curând un *consum familial* (alături de mama, de tata, de ambii părinți, de altcineva din familie sau de toată familia: 61%), mai ales în prezența părinților (44%). Prezența familiei în consumul TV al elevilor încă se face simțită în cazul grupei de vârstă 11-14 ani, în timp ce se reduce masiv în cazul grupei de vârstă 15-18 ani (de la 61% la 39%).

În ceea ce privește contextul real al consumului TV al elevilor, un punct comun este cel al frecvenței și ponderii maxime înregistrate de răspunsul corespunzător *consumului TV individual*: astfel, 37% dintre elevii între 11-14 ani și 54% dintre elevii între 15-18 ani urmăresc programele TV singuri.

Dacă valorile asociate consumului TV individual cresc de la grupa de vârstă 11-14 ani la grupa de vârstă 15-18 ani (de la 36% la 54%) și valorile corespunzătoare consumului TV familial se reduc (de la 61% la 39%), o creștere se produce și în ce privește valorile consumului TV în grupul de prieteni (de la 2% la 6%).

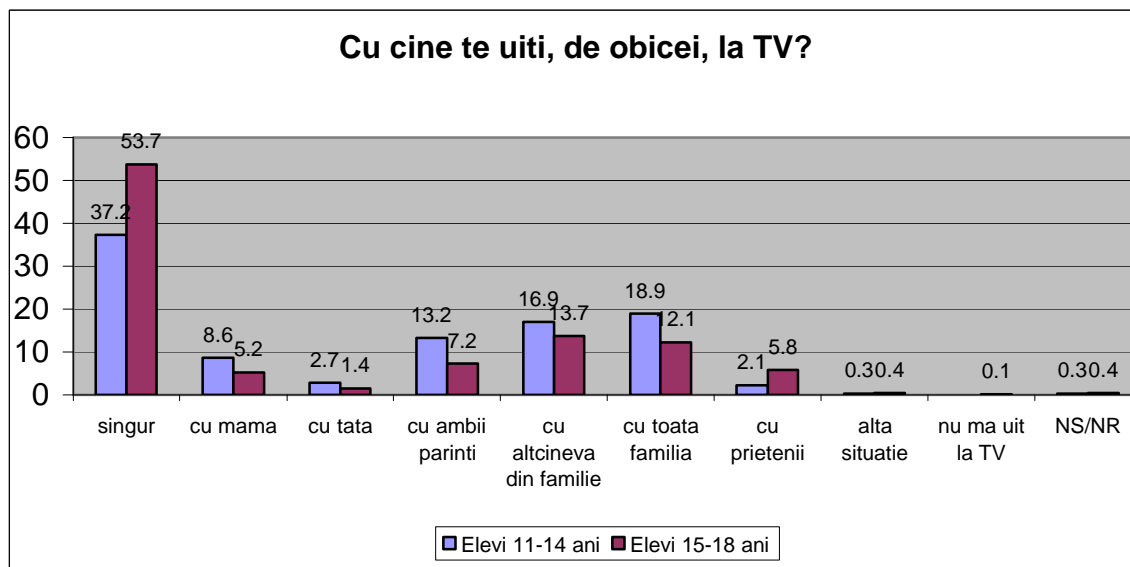
Durata expunerii la TV nu produce mari diferențe în ceea ce privește consumul TV individual sau de grup. În schimb, *intervalul orar de televiziune* pare să aibă un impact semnificativ: cele mai înalte procente ale televiziunii de unul singur (64%) se înregistrează în *intervalul de după ora 22:00*, intervalul cel mai sensibil, când elevii sunt și mai expuși posibilei influențe nocive a unor programe TV nerecomandate/interzise. Procente ridicate ale consumului TV individual apar și între 19:00-22:00, interval care se încadrează în *intervalul prime time* (45,7%).

În ce privește repartitia pe sexe a tipurilor de consum (individual/de grup: cu familia sau cu prietenii), *baietii* tind să vizioneze programele TV mai frecvent singuri decât fetele (50% față de 41,3%); pe de altă parte, atunci când optează pentru compania unuia dintre părinți, baietii sunt înclinați să urmărească programele TV mai curând alături de tata, iar fetele – alături de mama.

În funcție de *profesia părinților*, când tatii sunt agricultori sau muncitori necalificați se reduce consumul TV individual (la 31-32% față de 59,1% când tatii sunt *patroni* sau 52% când tatii fac parte din *personalul cu studii medii sau superioare*), crescând, în schimb, consumul TV familial (în special, împreună cu toată familia). Situația se menține dacă luăm în considerare profesia mamei.

Foarte clar se departajeaza tipurile de consum TV în functie de *mediul de rezidenta*: majoritatea elevilor din mediul *urban* (51,2%) prezinta un consum TV individual, în timp ce majoritatea elevilor din mediul rural (63,4%) se uita la TV împreuna cu familia, în special cu toata familia.

Întrebarea A29. Cu cine te uiti, de obicei, la TV? Procente

Consum TV individual/de grup. Preferinte

În planul preferintelor, *distributia raspunsurilor este relativ similara* pentru ambele grupe de vârsta, desi tendintele se accentueaza în cazul grupei de vârsta 15-18 ani. Elevii între 11-14 ani, la fel ca si cei între 15-18 ani prefera un *consum TV extra-familial* (58%, respectiv 75%), în primul rând *de unul singur* (36%, respectiv 45%), apoi *alaturi de prieteni* (22%, respectiv 30%).

La nivelul dezirabilitatii, toate valorile procentuale pentru consumul TV familial se reduc când se trece de la grupa de vârsta 11-14 ani la grupa de vârsta 15-19 ani, iar, în acelasi timp, se produc cresteri ale valorilor procentuale asociate consumului TV individual (de la 37% la 44%) si consumului TV alaturi de prieteni (de la 22% la 39%).

Fata de situatia reala, pentru ambele grupe de vârsta, daca procentul celor care vor sa se uite singuri la TV nu prezinta prea mari variatii, procentele asociate consumului TV familial scad, iar procentele corespunzatoare consumului TV alaturi de prieteni cresc. Cea mai accentuata crestere a valorilor procentuale se înregistreaza în cazul consumului TV în grupul de prieteni pentru grupa de vârsta 11-14 ani: daca în viata reala doar 2% urmaresc programele TV alaturi de prieteni, la nivelul preferintelor, procentul creste de 11 ori, ajungând la 22%.

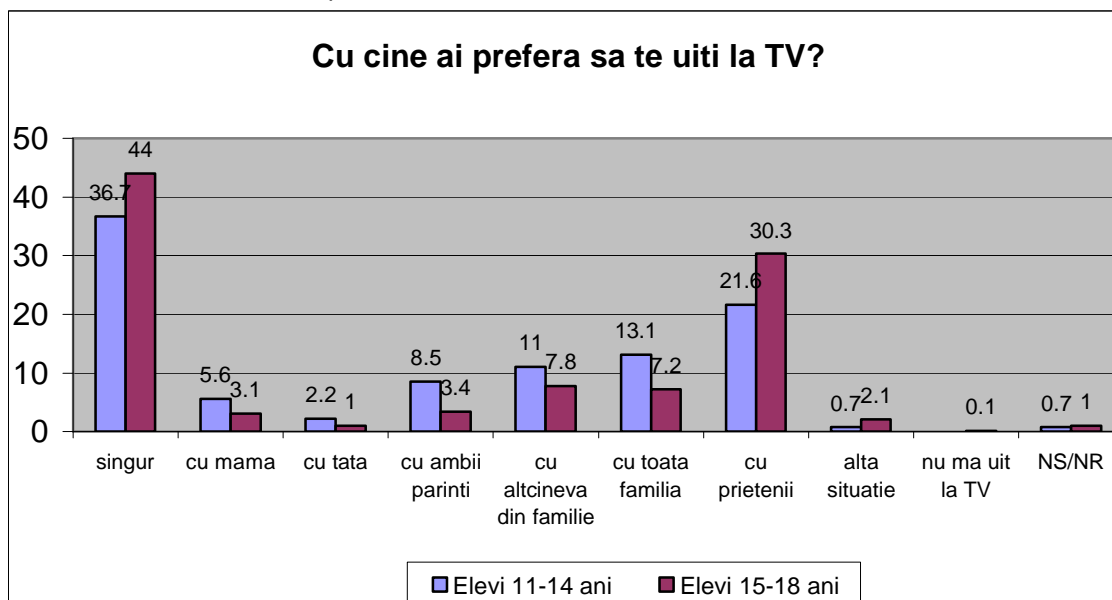
La nivelul preferintelor, o data cu trecerea de la un *interval orar de televiziune* la altul, pe masura ce programele TV sunt urmarite la ore târzii, creste si procentul celor care prefera televiziunea de unul singur (de la 39% în intervalul 13:00-17:00, la 40,7% în intervalul 17:00-19:00, la 41,2% în intervalul 19:00-22:00, ajungând la 50% în intervalul de dupa ora 22:00). În acelasi timp, creste si preferinta pentru televiziunea alaturi de prieteni (de la 23% în intervalul 13:00-17:00 si în intervalul 17:00-19:00 la 26,4% în intervalul 19:00-22:00, ajungând la 31:00% în intervalul de dupa ora 22:00).

La fel ca în cazul întrebării privind contextul real al consumului TV al elevilor (întrebarea A29), la întrebarea de fata se constata diferentele între sexe: baietii sunt mai înclinati spre un consum TV de unul singur (44,2% fata de 36,5%). Totodata, atunci când aleg un partener de televiziune dintre parinti, fetele prefera compania mamei, iar baietii compania tatalui.

În functie de *mediul de rezidenta*, atât elevii din urban cât si cei din rural prefera un *consum TV extra-familial*, *de unul singur* (43% elevii din urban, 35% elevii din rural) sau cu

prietenii (28% cei din urban, 21% cei din rural). Tendintele se accentueaza în cazul elevilor proveniti din mediul urban.

Întrebarea A30. Cu cine ai prefera sa te uiti la TV? Procente

Discutiile informale despre programele TV si controlul parental

O *similaritate a distributiei raspunsurilor* se obtine si în cazul întrebării privind discuțiile informale despre programele TV: elevii din ambele grupe de vârstă (11-14 ani, respectiv 15-18 ani) discuta despre programele TV, în majoritate si în primul rând cu *prietenii* (55%, respectiv 63%), apoi cu colegii de scoala (18%, respectiv 13,5%), si abia în al treilea rând cu membrii familiei (16%, respectiv 11%).

Rolul scolii în discuțiile despre programele TV este *neglijabil* (1%) pentru grupa de vârstă 11-14 ani, chiar nul pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

Prezenta familiei în consumul TV al elevilor cu vârste între 11 si 14 ani nu poate fi contestata, dar este mai curând o *prezenta pasiva, lipsita de implicare si vag responsabila* (parintii permit vizionarea unor programe nerecomandate/interzise, nu discuta cu copiii despre programele TV etc.).

Mai îngrijorator, în cadrul consumului TV al elevilor de 15-18 ani, familia este *cvasi-absenta*. Consumul TV al adolescentilor este *foarte putin controlat de familie* (acasa tinerii se uita la TV mai curând singuri, inclusiv la programele TV nerecomandate/interzise; daca ar putea, s-ar uita tot singuri sau cu prietenii; nu discuta despre programele TV decât cu prietenii sau deloc; acasa, în familie, ca, de altfel, si la scoala, cu profesorii nu discuta despre programele TV).

Diferente semnificative nu se remarca în functie de durata expunerii la TV, intervalul orar, genul respondentilor, starea civila a parintilor, profesia parintilor, mediul de rezidenta.

Întrebarea A31. Cu cine discuti mai des despre programele TV? Procente

